ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4699 ՅՈՒԼԻՍ 28/10 ՕԳՈՍՏՈՍ 1901 ՇԱԲԱԹ 22 ՐԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1319 ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4699

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçue
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի թուղթ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխ 100 դրուշի հաշուով:

[illegible]

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ԳՐՈՂԻ ԽՐԱԽՈՒՆՔ

Մեր միջավայրին մէջ շատ տարօրինակ գաղափար մը կազմուած է գրողներուն վրայ.—Ամէն մարդ սա համոզումը ունի ու կը պահէ՝ թէ գրող մը, ի՛նչ թագուն նպատակ որ ալ ունենայ, իր ձեռք առած նիւթին նկատմամբ պայմանադրական և հարիւր հազար անգամներով ըսուած, չարչրկուած մէկ երկու կարծիք տալէ քշելով, տափակ վերջաւորութեամբ մը պէտք է կնքէ յօդուածը, առանց ուրիշ բանի վրայ մտածելու։

Տարիներու ընթացքին մէջ այս ծերացած համոզումը տեսակ մը իրաւունքի սահման դարձուցած են գրողներուն համար, այնպէս որ, այսօր այդ անձուկ ու ողորմելի շրջանակը գծելու համարձակող ո՛ և է հրապարակագիր կամ գրող ուրիշ բան չպիտի չընէր՝ եթէ ոչ սա անհեթեթ ամբաստանութիւնը թէ իր իրաւունքի սահմաններէն դուրս ոտնձգութիւններ ըրած է։

Մեր տեղական մամուլը ա՛յն աստիճան թաթխուած է այդ համոզումին մէջ, որ գրեթէ ամէն օր, առանց ո՛ և է մեծ դժուարութեան մը ենթարկուելու, կրնաք ըսածս հաստատող ապացոյց մը գտնել անկէ։ Իր դերին ու կոչումին գիտակից գրող մը այդ ինքնակ կանոնէն դուրս պղտիկ ազատութիւն մը ընելուն պէս, վայրերաններու ամբողջ խումբ մըն է որ խեղճին վրայ կ'իյնայ. կը գրեն, կը քննադատեն, կը խծբեն, ամէնէն անհաւատալի ենթադրութիւնները կ'ընեն, ու վերջ ի վերջոյ գրողն ու հրապարակողը կը դատապարտեն, տարակելով թէ գրուածքը աղէկ է, համով է, հոտով է, բայց ո՛չ գրողը իրաւունք ունէր այդ զարտուղութիւնը ընելու, ոչ ալ հրատարակիչը զայն մամուլին յանձնելու։

* * *

Բայց կ'ուզէի գիտնալ թէ ո՞վ հաստատած է գրողին այդ իրաւունքի սահմանը, ո՞վ գծած է այդ ողորմուկ, տափակ ու տարիներու ընթացքին մէջ հինցած, փտած, ծակծկուած շրջանակը զոր գրիչ ըսուածը ձեռք առնող մարդուն վիզին անցընել կ'ուզեն մեր վարպետ հրապարակագիր ենթադրուածները։

Ինծի տեսնել կուգայ թէ գրականութեան ու հրապարակագրութեան այդ քիչ մը չափազանց լեցուած ըմբռնումը մեզի հասած է Հայ մամուլին այն նախաքայլի օրերէն, ուր քանի մը գերծ գլխով ու [illegible] մտքով պատուելիներ, Եղիա մարգարէին պահք օրով ի՛նչ ուտելուն և կամ Յակոբ նահապետի սանդուխին քա՛նի աստիճան ունենալուն նշանաւոր, mirifique յայտնութիւնը կ'ընէին բոլոր առանց կարդալու չափ տալու հասարակութեան մը։ Ու մեր միջավայրը, ինքնին արամադիր պահելու, չոյելու, ըբդացնելու ամէն զատառ, ամէն գձուձ, և սառը հեկումներ, տակաւ մինչեւ մեր օրերը բերեր է այդ վաղեմին ըմբռնումը մամուլի ու գրողի դերին՝ որ իր գոյութեան իրաւունքը պէտք է շատոնց կորսնցուցած ըլլար, և զոր կ'ուզեն պարտաւորիչ դարձնել ամէնուն համար։

Ինչո՞ւ սակայն։

Անո՞ր համար արդեօք՝ որ իրենց հընութեամբ, իրենց տարիքով սնուցող հրապարակագիրներու խումբի մը մէջ տակաւին կը գտնուին մարդիկ՝ որոնք կը գերազանցեն իր խաւարամտութեամբը նշանաւոր դարձած մարդուկ մը՝ որ Տէրոյենց Պատուելի կոչուած է։

Անո՞ր համար արդեօք որ նոյն իսկ այսօր ունինք գրիչ բանողներ,—և ի՛նչ գրիչ,—որոնք անդրալեռնական քարոզչի մը անգամ պիտի կրնային մօտ խածնել տալ իրենց մոլեգին ու հիւանդոտ աւանդապաշտութեամբ։

Բոլոր ասոնց համար, անանկ չէ՞, այդ սեղմ ու անորակելի իրաւունքի սահմանը զոր կեանքի և իմացականութեան վերջալոյսին հեւքովը սրբուած պատուելիներու խումբ մը կ'ուզէ պարտաւորիչ դարձնել ամէն գրողի համար։

* * *

Բայց թող գիտնան այդ մարդիկը թէ ինչ որ էր մամուլն ու զարգացումը սակէ քառորդ դար առաջ, նոյնը չէ՛ մնացած. այդ ատեններուն գրական աւանդութիւնները զորս իբր կանոն կ'ուզեն որ նկատենք, և զորս աղքատութեան ու ստրկութեան տեսակէտներով սարսափելի համեմատութեան մը հասցուցած են, շատ հեռու են յարմարելէ արդի սերունդին, որ մաքուր է ամէն բանէ առաջ եւ որ մըտքի ու հոգիի առողջութեան մը կը միտէ. տեսակ մը խորշանք բոլոր այն բաներուն համար որոնք տափակ են, որոնք պայմանադրական են, չըսեմ ցած ու գձուձ։

Ոչ ոք այս օրուան նոր գրողներէն, ոչ ոք այսօրուան նոր հրապարակագիրներէն կը մտածէ ստանձնել իր գրուածքներուն մէջ պոչը ձեռք առած գաւառային առաջնորդի մը պաշտպանութիւնը՝ որ այդ երանելի օրերուն ափ մը ոսկիով ինքզինքը արդարութեան կեդրոնը բազմեցնել կու տար իր ուզած թերթին։

Ոչ ոք այսօրուան նոր գրողներէն քանի մը ղրշ.ի սիրուն կը զիջանի մարդու մը մանաւանդ չունեցած յատկութիւնները հռչակել չորս հովերուն։

Ոչ ոք այսօրուան նոր գրողներէն մտքէն կ'անցընէ գոյութեան իրաւունք տալ ա՛յն տեսակ ոչնչութիւններու՝ որոնց նմանները ժամանակին տխմար եկեղեցականի կամ առաջնորդի անձին համբաւ մը հանած են աւելի կամ նուազ արժէքաւոր նուէրներու շնորհիւ։

Կ'ուզե՞ք արդեօք որ հոս թուեմ բոլոր այդ դրամին հաշուով մտածողները, բոլոր այդ սակին չափով գովասանք տուողները, բոլոր այդ անուն չեղած ոչնչութիւնները։ Որովհետեւ մէկ հատ մը չէ, երկու հատ չէ, երեք հատ չէ, այդ ժամանակներու մարդոց գրեթէ ամբողջութիւնն է որ տարիներով ու տարիներով տապլակած է այդ սովորութեանց մէջ։

Բայց որովհետեւ գրելու, մտածելու որոշ սահմանէ մը դուրս չեն ելած բոլոր այդ մարդիկը, որովհետեւ վարժուած են ներկայացող առաջին սրիկան ու յէլուզակը իբր լաւ մարդ մը հռչակել, որովհետեւ աշխատած են ծածկել ամէն զեղծում, կրթական կամ եկեղեցական ամէն անբարոյականութիւն, որովհետեւ բոլոր այդ գձձութիւնները ընելով հանդերձ կրցած են յարդի պէս ջուրին երեսը մնալ, որովհետեւ խիղճ, խելք, ամօթ ըսուածը չեն ունեցած բնաւ, ամէնքն ալ մնացած են բարոյական մարդիկ, ամէնքն ալ իրենց ու նոյն իսկ հասարակութեան աչքին մնացած են յարգելի անձնաւորութիւններ և հետեւելի օրինակներ։

Մինչդեռ նոր գրողները՝ որոնք այդ աղտոտութիւններէն դուրս պտոյտ մը կ'ուզեն փորձել, որոնք չեն ուզեր իրենց նկարագիրը այդ ցածութիւններով խաթարել, առանց այլեւայլի անբարոյական, ապերախտ, անարգող, նախանձոտ, ու դեռ չեմ գիտեր ինչ կը կոչուին այդ չորս ու կէս պատուելիէ բաղկացած խումբէն, ու թերեւս հասարակութենէն ալ։

* * *

Այս չէ՞ իրաւունքի սահմանը, զոր իր նախնական ծիծաղելի վիճակէն հասցուցած են այդչափ աղտոտութեան, և զոր մեզի կը ցուցնեն տասնաբանեայ պատուիրանքը ներկայացնողի մը փութկոտութեամբ. այս չէ՞ այն ծրագիրը զոր մեզի կը ներշնչեն. այս չէ՞ գրական այն ճամբան, ուրկէ դուրս ելլելնիս համար զմեզ կը յանդիմանեն։

Իրենց համար, քանի որ անբարոյական է, քանի որ գող է, քանի որ սրիկայ է, պէտք չէ հրապարակաւ խայտառակուի, որովհետեւ մեր կրօնքը կ'անպատուի։

Իրենց համար, եպիսկոպոսը որ զեղծում կը գործէ, պէտք չէ որ մատնանշուի, որովհետեւ եկեղեցին պզտիկ կը մնայ։

Իրենց համար, քիչ շատ գրական անուն մը ունեցող մէկը պէտք չէ որ քննադատուի, որովհետեւ հասարակութիւնը նուիրագործած է անոր համբաւը։

Իրենց համար [illegible] տաղին ոչնչութեան պէտք է գոյութեան իրաւունք տրուի, որովհետեւ ան ալ մարդ է վերջապէս։

Եւ այդ ուղղութիւնն է որուն չհետեւելնուս համար յանցաւոր կը նկատուինք մենք ամէնքս։

Ո՛հ, թող իրենց ըլլայ այդ ուղղութիւնը, թող իրենց ըլլան այդ իրաւունքները։ Օգուտն ու շահը զոր ձեռք պիտի բերեն անկէ, թող իրենց ըլլայ միշտ։

Մեր մասին, պէտք չունինք ո՛չ այդ ինքնակոչ քարոզիչներուն, ոչ ալ իրենց քարոզին։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՆՈՐ ԳՐՈՂՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

Չեմ գիտեր կա՞յ այնքան անխուսափելի և միանգամայն ծիծաղելի բան մը, քան սա հիներուն ու նոր գրողներուն կռուըտուքը, որոնք միշտ բնական օրէնքի մը պէս իրարու շուրջ կը թափառին, իրենց ամենասուր ակռաները ցուցնելով իրարու...։

Այս ո՛չ առաջին և ոչ ալ վերջին անգամն է որ մեր լրագրութեան մէջ խնդիր կ'ըլլայ այդ. չեմ գիտեր ո՛ր կէտէն փրթքուած, բայց ապահովաբար գրական նորագոյն սերունդի մը սկիզբէն է որ ծայր կու տան ասոնք, կարգ մը հիներու,— հի՛ն գլուխներու — կատակաբեն-վարժապետի մը արհամարհանքոտ շարժուձեւերով, սկսուած ինքնագովութեամբ, որոնք գրական բեմին վրայ կը բարձրանան, տխրօզ, մեծ, և գիտուն մը կարեւոր դիրքը առնել ուզելով՝ իրենց կատարել cabotinի դերին։ Ապահովաբար ծափ չէ՛ որ պիտի խլեն և կամ գողցուած դափնիներու վրայ պիտի երկննան, քանի որ արդէն մարդ, իրենց ծիծաղելի շարժուձեւերուն վրայ պիտի պոռայ իրենց երեսին.

—Կինեօլ! Կինեօլ!

Արդեօք այդպիսինները փառասիրութի՞ւն մը կը նկատեն հին յորջորջուիլ, թէ, կը յուսան, մերթ ընդ մերթ ելլելով իբր փորձառու (?) քանի մը խրատ տալ նորերուն, որպէս զի լեզուին, շարադրութիւններուն չափեն և գրչոցնին փոխեն։ Թո՛ղ այդ ձանձրոյթը յանձն չառնեն իրենք, որովհետեւ վստահ թող ըլլան թէ նոր սերունդը իրենցմէ շա՛տ աւելի գիտէ թէ ի՛նչ է գրականութիւն, որուն անունով կ'ուզեն կասել իրենք՝ առանց զգալու կամ, թերեւս, գիտնալու թէ քայլ մը առած չեն, հո՛ն՝ ուր իրենք կը գտնուէին [illegible] առաջ։

Յառաջդիմութեան օրէնքը դարերու ընթացքով չէ որ պիտի փոխէ իրերը, այլ նոյն իսկ շատ կարճ միջոցի մը մէջ ան իր ազդեցութիւնը կը ներգործէ, ամենապարզ առարկաներու վրայ, ո՛ւր մնաց մարդկային մտքին պէս դիւրաթեք և յարաշարժ գոյացութեան մը վրայ. և զարմանալին հո՛ն է ասոնք իրենց տարողութեան հետ կորսնցուցած կ'երեւան նաեւ աչքերնին ալ, քանի որ չեն տեսներ ինչ որ կայ իրենց շուրջը, ինչ որ եղած է ու կ'ըլլայ գրականութեան մէջ։

Ինչպէս ճգնաւորը որ իր հաստ վերարկուին տակ կը դողայ երբ յիշէ կնոջ մը մերկ պատկերը, կամ տեսնէ աշխարհիկ կեանքի մը բեկորը, ու կը փախչի հեռո՛ւ, պղծութեան մը սարսափէն, ասոնք ալ կարծես ուխտած են յաւիտենապէս անհաղորդ ըլլալ քաղաքակիրթ յառաջդիմութեան մը, թմրած կրիայի նման որ իր հաստ պատեանին մէջէն ոտքերն ու գլուխը դուրս ցցած՝ շուրջի փոփոխութիւնները ծաղրել կ'ուզէ իր պառաւ գլուխը տատանելով։ Կ'ելլեն կը քննադատեն նոր գրողները իբր ցոյլ, խելք, անկարող և հասակէն վեր գործի մէջ մտնող. որովհետեւ... ցաւ մը ունին, հին ցաւ մը. այդ անպիտան նորերն են որ իրենց փառքին շիջման պատճառ կ'ըլլան, իրենց այնքան ժամանակուան վայլած ծափերուն մէջ սառելին կը ձգեն։

Եթէ այդ ծերերը գիտնային քիչ մը աւելի խոհեմ և լաւ վերաբերում մը ունենալ նոր գրողներուն դէմ, ապահովաբար թող ըլլային թէ յարգանք պիտի գտնէին մենէ. սակայն երբ իրենց ատելութիւնը կը ժայթքեն դուրս, կը կարծէ՞ք որ չպիտի կրնան կարելի եղածէն շատ աւելի հեռանալ, մինչեւ որ իրենց առջի ընթացքը շարունակեն լռութեան մէջ։

Սակայն միայն այս ծերերը չեն որ կը կռուին նոր գրողներուն դէմ՝ զանոնք քննադատել փորձելով, այլ կարգ մը մարդիկ ալ կան, որոնք դեռ գրող չեղած անոնց դէմ կը խօսին և կը... ծաղրեն...

Միամիտնե՛ր... կը յուսան թէ այսպէսով շնորհալի գործ մը կատարած են... կամ անուն մը վաստկած։

Ամէնքն ալ իրենց տեղը թող մնան։

* * *

Սրապիոն Թղլեան, ինչպէս, չեմ գիտեր, մէջ մտաւ վէճի մը, գրական ա՛յնքան երկարաւ լռութենէ մը վերջ, ուր գոնէ յարգանքի բաժին մը ունէինք իրեն նկատմամբ իբրեւ մէկը մեր հին կեանքի դէմքերէն, որուն փառքը չէ որ պակսած է և ոչ ալ իր ժամանակին նորութեան հետեւած ըլլալու պատիւը։ Սակայն ինք ի՞նչպէս կ'ուզէ որ մենք ուսուցիչէ տարբեր բան մը ճանչնանք զինքը, երբ ոչ մէկ գործ ունի մեզի ներկայացնելիք, երբ իրական արժանիք իր թատերգերէն ոչ մէկը հրատարակուած է, որպէս զի կարծիք յայտնենք անոնց վրայ, որպէս զի գնահատենք զանոնք։ Բայց սա ըսեմ որ եթէ իր բոլոր երկերուն ոճը այժմ մեռած գործածութեան գրաբարախառն մէկ ձեւն էր—ինչպէս կը կարծեմ—ապահովաբար ոչինչ կ'արժէ արուեստի տեսակէտէն, որովհետեւ ոչ մէկ առաւելութիւն պիտի կարենար ցոյց տալ։ Եթէ իր թարգմանած նորերը, չունին իբր... լեզուագիտութիւնը, գէ՛թ, աւելի կոկուած, բարեձեւ և տեսորժելի ոճ մը ունին. և եթէ չունին ընդարձակ գործեր՝ պատմական իրողութեանց հակասող, գէթ պարուած կեանքի մը հոգեբանական կամ գրական պատկերներ ունին՝ իբր sofիւ մաճ և կամ գաղափարային նորութիւն մը կը բերեն իրենց հետ ժողովուրդին համար։

Սրապիոն Թղլեան յանդգնօրէն կը գրէ թէ «պատմութեան գիրք չունիմ որ պատմական սխալներ ունենամ», մարդ այդ տեսակ սխալ ունենալու համար անպատճառ դասագի՞րք մը ունենալու է. այսօր ո՞վ կ'անգիտանայ թէ Ձեր թատերգութեանց մէջ սխալներ չեն պակսիր, և խոշոր ալ սխալներ, ինչպէս նաեւ ուրիշ կարգ մը բաներ, զորս Ձեր աշակերտներէն մէկն իսկ քննադատած է... վարժարանին մէջ եղած ատենը։ Կը խնդրեմ որ կարդաք զանոնք և յետոյ առնէք մեր դէմ այդ patronի ձեւերը, գրական վէճերու մէջ։

* * *

Ինչո՞ւ այս բուռն կռիւը, չէ՞ մի որ անիմաստ է տարիքը, մանաւանդ սա հին գրողներուն ընթացքը. որոնք գիտնալով հանդերձ թէ իրենց այնքան անտեղի պոռչտուքներովը ոչ մէկ ազդեցութիւն պիտի կրնան ընել նոր գրողներուն վրայ, կը շարունակեն խրատատու ծիծաղելի դերը կատարել։ Ու կը կատարեն ճիշդ այն միամիտ պչրուհիին պէս, որ կարծելով թէ տարիները չեն սահած իր կեանքին վըրայէն՝ սրբելով կարգ մը հրապոյրները իր մարմինէն, իր թոշնած դէմքը, չորցած ձեռուըները և մորթացած կուրծքը չտեսնելով, քծնիլ ու սիրուիլ կ'ուզէ տակաւին այն ամբոխէն՝ որ երբեմն իր շուրջը ծնրադրեր՝ խունկ կը ծխէր, ու հիմա կը վռնտէ։ Իրենք ալ անոր պէս կը զարմանան ու կը կասկածին թէ ինչո՞ւ այժմ հազիւ իրենց երեսը կը նային և ան ալ յաճախ քըրքջանքով անցնելու համար։

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆՑ

ԾՈՒԼՈՒԹԻՒՆ

(ԳՈՐԾԱՏԵԱՅԻ ՄԸ ԽՈՀՈՒՄՆԵՐԸ)

Բ.

Ես կ'ախորժիմ ոչինչ ընել երբ ընելիք բան մը ունենամ, և ո՛չ թէ երբ ընելիքս միայն այդ բանը ըլլայ։

Այս է իմ բնաւորութիւնս. [illegible] ճշմարիտ խելք։ Ես կը նախընտրեմ կռնակս վառարանին դարձուցած մնալ ու իմ պարտաւորութիւններուս վրայ մտածել, երբ իմ գրասեղանիս մակերեսը խճողուած է դէզ մը նամակներով՝ որոնց պարտիմ պատասխանել յառաջիկայ թղթատարով։ Ես կ'ախորժիմ ճաշէս յետոյ պահ մը յապաղիլ սեղանին վրայ, երբ նոյն իրիկուան համար ընելիք շատ աշխատութիւն ունենամ։ Ու եթէ, ո՛ր և է [illegible] պատճառով, պարտաւոր ըլլամ առաւօտուն կանուխ ելլել, անոր ա՛յն ատեն միայն, ո՛չ թէ ուրիշ ժամանակ, կ'ախորժիմ կէս ժամ աւելի անկողնի մէջ մնալ։

Ի՛նչ լաւ բան է անկողնի մէջ մէկ կողմէն միւսը դառնալ ու նորէն քնանալու սկսիլ լոկ հինգ վայրկեան համար։ Կը հարցնեմ ձեզ թէ կա՞յ մարդկային էակ մը՝ որ յօժարակամ ելլէ անկողնէն, ի բաց առեալ գործնական բարոյախօսութեան հերոսները։ Կան այնպիսի՝ մարդիկ՝ որոնց համար բացարձակ անհնարութիւն մըն է կանխորոշ ժամուն ելլել. Եթէ պարտին ժամը ութին ելլել, պառկած կը մնան մինչեւ ժամը ութ ու կէսը, իսկ եթէ, պարագաները փոխուելով, ութ ու կէսը ըլլայ որոշուած ժամը, այն ատեն ժամը իննէն առաջ չեն կրնար ելլել. Կը նմանին ա՛յն նշանաւոր մարդուն որուն համար կ'ըսուէր թէ միշտ ճշդապահօրէն կէս ժամ կ'ուշանար. Ամէն տեսակ միջոցներ կը փորձեն. կը գնեն զարթուցիչ ժամացոյցներ—չարաճճի մեքենաներ՝ որոնք կը սկսին զարնել ու յառաջանալ երբ հարկ չկայ, ու կ'արթնցնեն այն մարդիկը՝ որոնք արթնցուելու պէտք չեն զգար բնաւ—։ Սպասուհիին Սառա-Ճէյնի կ'ըսեն որ գայ զարնէ դուռը ու ձայն տայ իրենց։ Սառա-Ճէյն անվրէպ կը կատարէ այս պաշտօնը. անոնք խռնչիւն մը կ'արձակեն. «լա՛ւ», ու յետոյ պատուական քուն մը կը քաշեն նորէն։ Կը յիշեմ թէ բարեկամներէս մէկը գործը ա՛յն աստիճանին հասցուցած էր, որ անկողինէն ելլելուն պէս՝ պաղ ջրով կը լոգնար. բայց պաղջրի՛ն ջանք. ըստ որում անմիջապէս յետոյ, նորէն անկողին կը մտնէր տաքնալու համար։

Իսկ ես կը կարծեմ թէ շատ լաւ պիտի կրնայի անկողնէս դուրս մնալ, միայն եթէ կարենայի դուրս ելլել անկէ։ Ինծի դժուար թուած բանն է գլուխս բարձէն զատել, ու նախորդ իրիկուն առած բոլոր որոշումներս չեն յաջողիր աւելի դիւրացնել այս բանը. «Այսչափ աշխատանք հերիք է այս իրիկուան համար, վաղ առաւօտ կանո՛ւխ պիտի ելլեմ, հաստատապէս միտքս դրա՛ծ եմ...»։ Առաւօտուն, սակայն, նուազ խանդավառ կը զգամ ինքզինքս, ու կը խորհիմ թէ պէտք չէր որ նախընթաց գիշեր այնչափ ուշ պառկէի. Ու յետոյ, կայ հագուելու ձանձրոյթը, ու մարդ ո՛րչափ աւելի մտածէ ատոր վըրայ, ա՛յնչափ աւելի կը փափաքի յապաղել այդ վայրկեանը։

Շատ տարօրինակ բան է սա անկողինը, շիրիմին նմանաւոր ձեւը, ուր կը տարածենք մեր վաստակաբեկ անդամները, որպէս զի մեղմօրէն վայելեն լռութիւն ու հանգստութիւն. «Ո՜վ անկողին, անո՛յշ գըգարան, երկրային դրա՛խտ խոնջ մտքի համար,» ինչպէս կ'երգէր հէք Թօմա Հուտ, դուն վաղեմի բարեգութ ստնտու մըն ես, մեզ՝ քմահաճ երախաներուս համար. Գիտո՛ւն ըլլանք թէ աղէկ, բարի՛ ըլլանք թէ չար, դուն զմեզ ամէնքս կ'առնես քու մայրենի գրկիդ մէջ ու կը հանդարտեցնե՛ս մեր ողբերը, կը սրբե՛ս մեր արցունքները. Ուժեղ մարդը իր հոգերով, հիւանդը իր ցաւերով, իր անհաւատարիմ ու [illegible] [illegible] ողբացող դեռատի աղջիկը, ամէնքս, [illegible] մանուկներու պէս, մեր ցաւոտ գլուխները կը դնենք քու սպիտակաթոյր կուրծքիդ վրայ և դուն անուշիկ քնով կ'ամոքես մեր ցաւերը։

Ու մեր ցաւը մեծ է սակայն, երբ դուն կը լքես զմեզ ու երբ կը զլանաս քու սփոփանքներդ. Ո՛րչափ ուշ կը լուսնայ օրը՝ երբ չենք կրնար քնանալ. Ո՛հ, ո՛րչափ սարսափելի են ա՛յն գիշերները՝ ուր կը ծփանք ջերմախտի ու ցաւի մէջ, ուր իբր ողջեր ենք մեռելներուն մէջ, ա՛յն խաւարչուտ ժամերուն մէջ՝ որ այնչափ յամր կը սահին մեր ու արշալոյսին մէջտեղէն։ Ո՛հ, ո՛րչափ եւս աւելի սոսկալի են ա՛յն գիշերները՝ զորս անքուն կ'անցընենք սրտակից բարեկամի մը, սիրելագորդ էակի մը սնարին մօտ, մինչդեռ կիսայրեաց կոճղ մը՝ իյնալով կրակատեղին մէջ ուր կը վառի անոյշ կրակ մը, կը սարսռեցնէ զմեզ, մինչդեռ ժամացոյցին թիք թաքը կը թուի իբր կոփիւնը մուրճի մը՝ որուն [illegible] հարուածները կը չափեն կեանքին մնացորդը այն սիրասուն էակին՝ որուն մօտ կը հսկենք անձկագին ու մտատանջ։

Բայց անկողիններու և նշխանեաններու վրայ այսչափ բանաստեղծութիւն թափե՛լ է, նոյն իսկ չափազանց է ինծի նման համբաւաւոր ծոյլի մը համար։ Դո՛ւրս ելլենք ու երթանք ծխախոտ մը քաշենք, այս ալ լաւ ժամանց մըն է, մանաւանդ որ աւելի ողջամիտ հանգամանք մը ունի։ Ծխախոտը թանկագին գիւտ մըն է մեզ, ծոյլերուս համար. Փափաքելի է գիտնալ թէ, Ժան Նիքոյէն (*) առաջ, արհեստի յաճախորդներուն ժամանցի նիւթը ի՛նչ էր. Միջին դարու [illegible] կռուասէր նկարագիրը ըստ իս բոլորովին վերագրելի է այս հանդարտեցուցիչ բոյսին չգոյութեան. Երբ, պատահաբար, պատերազմ չըլլար, [illegible] կռուի մը կը բռնուէին իրենց քովի դրացիին հետ, ու եթէ զայն ընելով հանդերձ ժամավաճառ ըլլալու առիթը պակսէր, կը [illegible] իրենց կնիկ-

---

(*) Ժան Նիքօյ (1530ին ծնած, 1600ին մեռած) Ֆրանսայի Ֆրանսուա Բ. թագաւորին դեսպանն էր Փորթուկալի Սէպաստիէն թագաւորին մօտ (1560)։ Սա Քաթերին տը Մէտիչիի ուղարկեց ծխախոտի տունկը, որ իր անունով կոչուեցաւ nicotiane։ Ծ. Թ.

—)(74)(—

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

ԺԲ

—Ուրեմն ամէն ինչ լմնցա՞ծ է, ըսաւ մանկամարդ կինը հեծեծագին, ալ չպիտի՞ լսեմ ձեր սիրելի ձայնը։

Ու արցունքները սկսան հոսիլ Սառայի այտերն ի վար։

—Բայց եթէ կը տոկամ ձեր բարեկամութեան առթած տհաճելի վիշտին, գէթ շնորհակալ չպիտի ըլլա՞ք իմ քաջութեանս համար. չպիտի տեսնէ՞ք անոր մէջ սիրոյ գերագոյն ապացոյց մը, ամենամեծ ապացոյցը զոր կնոջ սիրտ մը կարենայ տալ։

Սառա նորէն սկսաւ հեծկլտալ. Սէվրաք տժգոյն ու դողդողջուն, բռնեց զայն, վախնալով որ վար չիյնայ. Մանկամարդ կինը, տղու մը պէս, գլուխը անոր ուսին կրթնցուցած, յորդ արցունքներ կը թափէր։ Խեղճ երիտասարդը բան մը չըսաւ, տխրօրէն մտածելով կեանքի ձախողութիւններուն վրայ։ Եթէ Սառա իր կինը ըլլար, երջանկութիւն ձեռք պիտի բերէր. Ի՞նչու այդպէս չէր եղած, որովհետեւ Բիէռ մեղկ բնաւորութիւն մը ու Սառա անսանձ պչրասիրութիւն մը ունէր. Բայց ի՞նչ օգուտ, հիմա լմնցած էր ամէն բան. անկարելի էր ետ դառնալ կորուած ճամբէն։ Միթէ Բիէռի ճակատագիրը չէ՞ր անօրինած Պլանշը սիրել. Միթէ անոր բոլոր մտածումները ծաղկատի աղջկան վրայ չէ՞ին կեդրոնացած. Ու այդ մտածումներէն թելադրուած քան թէ խղճահարութեան մղուած՝ ուզած էր վերջնականապէս իր կապերը խզել կոմսուհիին հետ։

—Չեմ ուզեր որ մտքերնուդ անցընէք թէ ձեր հանգստութիւնը ու անդորր կեանքը կ'ուզեմ զոհել իմ երջանկութեանս համար, ըսաւ Սառա, արցունքները սրբելով. Կը հասկնամ, մեկնեցէ՛ք։

Բիէռ չկրցաւ ուրախութեան շարժում մը զսպել, ինչ որ անգթօրէն վիրաւորեց մանկամարդ կինը։

—Բայց երդում ըրէք որ երբ ինծի հեռանաք, չպիտի մոռնաք զիս, ըսաւ Սառա։

—Ի՞նչպէս կրնամ մոռնալ ձեզ, պատասխանեց Սէվրաք աշխուժով։

Կոմսուհին թեւերը Բիէռի երկնցուց, որ իր կուրծքին վրայ սեղմեց զայն, ու ամէնէն տաքուկ և ամէնէն քաղցր համբոյրը դրոշմեց մանկամարդ կնոջ ճակատին վրայ։

Ոտնաձայներ լսուեցան փոքր սրահին մէջ, որուն դուռը կիսաբաց էր։

—Կարծեմ թէ ձեզ կը փնտռեն, ըսաւ Բիէռ. Զգուշ ըլլա՛նք, բաժնուինք իրարմէ ...։

—Այո՛ միշտ գիտէք զգուշ ըլլալ, պատասխանեց Սառա դառնութեամբ։

Յետոյ սրտաճմլիկ նայուածքով մը.

—Մնաք բարով, ըսաւ։

Առանց ետին դառնալու, կոմսուհին հեռացաւ ու թերասին վրայ գնաց, ուրուականի մը պէս սահելով մութին մէջէն՝ մտատանջ ու ահաբեկ։

Հանդէսին յաջորդ օրը, նախաճաշէն յետոյ, դղեակին բոլոր հիւրերը սրահին մէջ հաւաքուած էին։ Դուրսը ընկճեցուցիչ տաք մը կը տիրէր. կիսափակ փեղկերէն թարմ ու հեշտալի օդ մը ներս կուգար։ Մէրլօ մեծ ուշադրութեամբ լրագիր մը կը կարդար, ակնոցը քիթին վրայ, մեղմօրէն շարժելով շրթունքները։ Յանկարծ, ցատկում մը ըրաւ թիկնաթոռին վրայ և լրագիրը կոմսին երկարելով, որ գեղանի այրին Սմորքէնի հետ կը խօսակցէր, գոչեց դղրդող ձայնով մը.

— Ընդվզում մը կայ Ալժէրիի մէջ։

Սառա ոտքի ելաւ իսկոյն, այս լուրէն ցնցուած. Պլանշ տեղէն չշարժեցաւ, բայց տժգունեցաւ ու ձեռքի ասղնագործութիւնը գետին ինկաւ, չոր աղմուկ մը հանելով։ Մեծ շարժում մը առաջ եկաւ ներկաներուն մէջ, որոնք բացագանչութիւններ կ'արձակէին։

—Վերջին հեռագիրները նոր դէպքեր կը ծանուցանեն այդ երկրին մէջ. ես կը ճանչնամ այդ տեղի բնիկները. դուն ալ լաւ կը ճանչնաս Մէրլօ, ըսաւ կոմսը։ Առեւտրական գործի մը պէս պատերազմ կ'ընեն անոնք։

—Այդպիսի՞ երկիր մը պէտք երթայ խեղճ Սէվրաքը, ըսաւ Բոմրէյան, բամբիռներու պէս շառաչեցնելով մատները... չիտակը, աղուոր բան չէ...։

—Պատերազմ է տարիք, մանչս Մէրլօ... Ասոր շնորհիւ միայն իրենց համբաւը շահած են մեր մեծ զօրավարները։

—Չէ՞ կարելի զայն արգիլել որ չըմեկնի այդ երկիրը, ըսաւ կոմսուհին, ընդհանուր լռութեան մը մէջ։

—Կը կարծէ՞ք սիրելիս, ըսաւ զօրավարը պաշտօնաբար։ Եթէ Սէվրաք հոս ըլլար, այդպիսի առաջարկութեան մը դէմ շատ պիտի վշտանար։ Իր ազնուատոհմ արիւնը կը թելադրէ զինքը կռուի մէջ նետուելու։

(Շարունակելի)

ներուն գեղեցկութեան շուրջը դարձող վիճաբանութիւններով, որոնց մէջ երկուստեք գործածուած փաստերն էին սակր, նիզակ կամ լախտ: Ճաշակի խնդիրները բուռն միջոցներով կը լուծուէին այն ժամանակ: Երբ Ժ.Բ. դարու երիտասարդ մը սիրահարէր, երեք քայլ հա չէր երթար իր աչքերը իր սիրուհիին աչքերուն մէջ մխրճելու համար, ըսելով անոր թէ ամենագեղեցիկն էր: Պարզապէս կ'ըսէր թէ պտոյտ մը պիտի ընէր տեսնելու համար: Միանգամ երբ դուրսը գտնուէր, և եթէ հանդիպէր ուրիշ երիտասարդի մը ու ջախջախէր անոր գանկը, սա ապացոյց մըն էր թէ իր կինը — ոչ թէ երկրորդին կինը, այլ՝ առաջինին — ամենագեղեցիկն էր: Բայց եթէ միւս երիտասարդը ջախջախէր անոր գանկը — հօս անոր ըսելով կ'իմանանք երկրորդը, նա որ...

Մտածութեանս թելը կորսուի... լա՛ւ մտիկ ըրէք որ պարզեմ միտքս...

Եթէ Ա.ը կոտրէր Բ.ին գլուխը, Ա.ին կինն էր ամենագեղեցիկը, բայց եթէ Բ. կոտրէր Ա.ին գլուխը, այն ատեն Ա.ին կինը չէր այլ եւս ամենագեղեցիկը, այլ Բ.ին կինն էր ամենագեղեցիկը: Ահա թէ այդ դարաշրջանին մէջ ի՛նչպէս կ'ըմբռնուէր քննադատութիւնը:

Իսկ մեր օրերը, կը վառենք մեր ծխախոտը ու տիկիններուն կը թողունք որ իրենք իրենց միջեւ լուծեն այդ կարգի խնդիրները:

Ու տիկինները շատ լաւ կ'ազատեն իրենց օձիքը: Անոնք կը սկսին ընել ամբողջ մեր գործը. բժիշկ են, փաստաբան են, գեղարուեստագէտ են: Թատրոններու վարչութիւնը կը ստանձնեն, ելմտական գործեր կը կարգադրեն չափազանց դիւրահաւան ու դիւրավստահ էրիկները ծուղակի մէջ ձգելու համար, օրաթերթեր կը խմբագրեն, ևլն.: Այժմէն կը նախատեսեմ թէ պիտի գայ ժամանակ՝ ուր այր մարդիկ, ընելիք ուրիշ ոչինչ ունենալով, պիտի կարենան անկողնի մէջ մնալ մինչեւ կէս օր, մէկ օրուան մէջ երկու վէպ կարդալ, իրենց միջեւ ունենալ իրենց Ֆայվ օ'քլօքն ու այդ դարագլուխէն սկսեալ իրենց ուղեղը չարչարել միմիայն վիճաբանելու համար թէ Մր. Ճօնսի հագած տաբատին ու վերարկուին ձեւը ի՛նչպէս է, թէ այդ զգեստները իրեն կը յարմարի՞ն կամ ոչ, և թէ ի՛նչպէս կը հագնի զանոնք: Ա՛հ, սա փառաւոր հեռանկար մըն է... ծոյլերուն համար:

Թարգմ. Ա. Ն. Թ. Ժ. Ք. ՃԵՐՕՄ
Էզրում

Քաղաքական Լուրեր

Պ. ՏԸ ԼԱՆԸՍԱՆԻ ՃԱՌԸ

Գիտութիւնը եւ բարոյականը.—Ուսուցման դաշնակցութիւնը.—Համաժողովին փակումը.— Ֆրանսայի ծովային նախարարին ճառը:

Ֆրանսայի Քաէն քաղաքին մէջ գումարուած ուսուցման Դաշնակցութեան համաժողովը աւարտեց իր աշխատութիւնները: Ծովային նախարար Պ. տը Լանըսան որ համաժողովին փակման նիստին կը նախագահէր, ճառ մը խօսելով գիտութեան և բարոյականի առնչութեան վրայ, ըսաւ.

«Նկատողութեան առնուած խնդիրներուն մէջ կայ հատ մը որ իրաւամբ կը զբաղեցնէ Դաշնակցութիւնը՝ այսինքն այն խնդիրը թէ գիտութիւնը, որ ամէն ծանօթութեանց և մեր բոլոր դատողութեանց անհրաժեշտ հիմը կը կազմէ, կրնա՞յ հաստատուն հիմ մը ընծայել անհատական ու ընկերական բարոյականին: Խիստ շատերը, նոյն իսկ ամէնէն լուսամիտներէն, ժխտողական պատասխան կու տան այս հարցումին և գիտութիւնը անկարող կը նկատեն բարոյական մը հաստատելու: Անոնք կը մեղադրեն գիտութիւնը թէ նիւթական առարկաներ դիտելու միայն կը վարժեցնէ ողքը: Անշուշտ, եթէ, ինչպէս գրողները կ'ենթադրեն, միայն անկենդան բաներ ցոյց տրըւին ու անոր դիտողութեանը ենթարկուին, բարոյական որ և է գաղափար պիտի չկրնայ հետեւցնել անոնցմէ. բայց տիեզերք և նոյն իսկ մեր բնակած աշխարհը անկենդան առարկաներ միայն կ'ընծայէ մեզի, սակայն կեանքը առատութեամբ տարածուած է հոն. անհամար անասուններ ու տունկեր կան, միթէ այդ բոլոր էակները մեծապէս արժանի չե՞ն ազնուագոյն դիտողութեանց: Մարդ, անասուն և նոյն իսկ բոյսեր մեկուսացեալ անհատներու վիճակի մէջ չեն ապրիր՝ առանց իրարու հետ յարաբերութիւն ունենալու, ընդհակառակը աւելի կամ նուազ ընդարձակ ընտանիքներ կը կազմեն, նոյն իսկ ընկերութիւններ՝ ամէն տարիքէ բազմաթիւ անձերէ բաղկացած: Եթէ նեղութիւն յանձն առնուի դիտել այդ ընտանիքներու և ընկերութեանց ընթացքը, շուտով պիտի գտնուի նուազ երկրայնի աղբիւրը ամէն զգացմանց և արարքներու, որոնցմէ կարգով առաջ կու գան պարտականութեան գաղափարները: Եթէ միեւնոյն ատեն ուզուի բանալ կրօնքներու պատմութիւնը և խնամով զանոնք ուսումնասիրել, շուտով համոզուիլ պիտի գոյացուի թէ բոլոր կրօնքներուն մէջ գրեթէ համանման բարոյական պատուէրներ կան, որոնց ծագումը պէտք չէ փնտռել այդ կրօնքներուն մէջ, այլ սիրտերուն մէջ այն մարդոց՝ որոնք իրենց հաւատքին կապուած են:»

Պ. տը Լանըսան թուեց այն բոլոր աղբիւրները, որոնցմէ առաջ կու գա՛ն ընտանեկան, ընկերական ու անհատական պարտականութեանց վերաբերեալ գաղափարները: Նախարարը յարեց.

«Բնական ուսեալ և խելացի անհատ մը, սովորութիւն ըրած ըլլալով ամէն օր իր պարտականութիւնները կատարել՝ իր ազգած ընտանիքին և ընկերութեան սովորութիւնները յարգելով, ասկէ կը հետեւցնէ ճշմարիտ պարտականութեան մը գաղափարը՝ իր անձին նկատմամբ, որով աւելի հաւատարմութեամբ կը կատարէ իր նմաններու հանդէպ ունեցած պարտականութիւնները. նաեւ ինքզինքը յանցաւոր կը նկատէ, եթէ իր պարտականութեանց մէկին հանդէպ թերանայ՝ նոյն իսկ այդ եթէ արդիւնքը իրմէ զատ ոչ ոք գիտցած ըլլայ:»

Պ. տը Լանըսան բարոյական դաստիարակութեան վրայ խօսելով, ըսաւ թէ անոր դերը պէտք է ըլլայ հաւաքել իր յիշած բոլոր իրողութիւնները, ներկայացնել զանոնք երիտասարդութեան, պարզել անոնց փիլիսոփայութիւնը և ցոյց տալ բարոյական պատուէրները՝ որոնք ամէն մարդու համար առաջնորդ մը պիտի ըլլան կեանքի զանազան պայմաններուն մէջ: Նախարարը յարեց թէ այդ կերպով դաստիարակութիւնը անսպառակոյս ամենակարող պիտի ըլլայ: Պ. տը Լանըսան խօսքը աւարտելով, ըսաւ.

«Ուսուցման Դաշնակցութեան արժէքը կը կայանայ այն օժանդակութեան մէջ զոր երեսուն տարիէ ի վեր ընծայած է Ֆրանսայի Հանրապետութեան, ամէնէն թանկագին և ամէնէն ազդեցիկ օժանդակը դաստիարակութեան գործին մէջ:»

Այդ ճառէն ետքը սեղան մը տրուեցաւ և նախարարը զանազան պատուանշաններ բաշխեց:

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Ֆրանսական զինուորները.—Նոր շփոթութեանց երկիւղը.—Չինու ներքին կացութիւնը:

Բէքինէն կը հեռագրեն թէ ֆրանսական զինուորներուն մեծ մասը մեկներ է չինական մայրաքաղաքէն. միայն դեսպանատան պահակները մնացեր են: Հինգ հարիւր Ֆրանսացիներ առկաւին Բաօթինկ Ֆու կը գտնուին, ուրկէ պիտի հեռանան գրեթէ երեք շաբաթէն: Պէլճիական երկաթուղիին պաշտօնեաները շփոթութենէ կը վախնան այն ժամանակին համար երբ միայն չինական զինուորները պաշտպանեն երկաթուղիի գիծերը: Զրոյց կայ թէ Պոքսըրներու երկու խումբեր, մէկը 5000 և միւսը 8000 հոգիէ բաղկացած, որոնց մէջ կան չինացի արձակեալ հազար զինուորներ, Բէքինի շուրջը կը համախմբուին և միջազգային զինուորներուն անկէ հեռանալուն կը սպասեն ներս մտնելու համար:

—Մարսիլիա հասած չինական լրագիրները հետեւեալ լուրերը բերած են. —Չէ Գիէն առնուած հեռագիր մը նայելով Օ-Թանկի, Հաու-Անի և Քուանթէնի մէջ (Սէն-Ուանկի նահանգ), ինչպէս նաեւ Հուայ-Եէնի մէջ (Հոնկ Շինկի նահանգ) ընդհանուր շփոթութիւններ ծագած են: Ըմբոստները տուներ այրեր ու կողոպտեր են: Ժողովուրդը խիստ թշուառ կացութեան մէջ կը գտնուի: Լուր կայ նաեւ թէ Թուէն-Ֆու-Սէօնկ իր զինուորներով կը յառաջանայ Շան-Սիի մէջ և թէ այդ նահանգին կուսակալը օտար զինուորներէն օգնութիւն ուզեր է՝ անոր դէմ դնելու համար:

ՖՐԱՆՍԱ

Օրլէանի դուքսին հրահանգները.—Երեսփոխանական ընտրութիւնները.—Արքայական կուսակցութեան բռնելիք ընթացքը:

Օրլէանի դուքսին քաղաքական դիւանը զանազան հրահանգներ հաղորդեր է արքայական կուսակցութեան անդամներուն, երեսփոխանական յառաջիկայ ընտրութեանց առթիւ: Բայց Օրլէանի դուքսը հրահանգներ տալէ առաջ, մանրամասն քննութիւն մը կատարել տուած էր երկրին այլեւայլ մասերուն մէջ, կուսակցութեանց ունեցած կարծիքներուն ու ձգտումներուն վերահասու ըլլալու համար: Թէ՛ այդ քննութեան արդիւնքներէն և թէ՛ իրեն պաշտպանած դատին գերագոյն շահէն ներշնչուելով՝ դուքսը պատուիրեր է արքայականներուն այնպիսի դիրք մը բռնել, որ համապատասխանէ արդի կացութեան: Ընտրական գործին մէջ եթէ երբեք հաւանին կարգ մը հարկաւոր իրաւախոհութեանց, անոնք պէտք չէ շեղեցնեն զիրենք այն նպատակէն, որուն կը հետապնդին, և ո՛չ ալ պէտք է թոյլատրեն զիրենք՝ զոհելու իրենց համոզումները, ինչպէս թեկնածուի մը յաջողութեան: Ընդհակառակը, ամէն պարագայի մէջ պարտին կուսակցութեան նկարագիրը պահել: Ընտրութիւնները, այն հանգամանքներուն և իրաւունքի սահմանին մէջ, ուր կը կատարուին, յստակ գաղափար մը չեն կրնար տալ երկրին ճշմարիտ կամքին վրայ: Հետեւաբար, պէտք չէ կարեւորութիւն տալ ընտրութեանց արդիւնքներուն, այլ ձեռքէ փախցնելու չէ այն առիթը, զոր ընտրութիւնները կը հայթայթեն, ժողովրդային զանգուածին հետ խօսելու համար: Միջոց մըն են անոնք, բայց ո՛չ նպատակ մը: Դուքսին ծրագիրը որոշապէս ի յայտ կու գայ, երբ սա պատուէրները կու տայ.— 1. Ամենուրեք, ուր կարելի է, թեկնածուին յաջողութեան կամ փոքրամասնութեան կարեւորութեան պատճառաւ ցոյց մը ընել օգտակարապէս, պէտք է պայքար մղել, որ սակայն ճշգրտապէս գծուած ըլլայ կուսակցութեան կողմէ: 2. Հոն ուր կարելի չէ տարիկա, պէտք է միանալ ու այնպէս պայքար մղել, այսինքն հակաեկեղեցական թեկնածուին անուան շուրջը խմբուիլ, պայմանաւ որ այդ պայքարը յայտնի կերպով մղուի և բացատրուին այդ կերպ գործելուն շարժառիթները:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանիոյ տնտեսական քաղաքականութիւնը.—«Տէմպս»ի կարծիքը.—Մաքսային նոր սակացոյցին հետեւանքները:

Տէմպս լրագիրը Գերմանիոյ հետեւած տնտեսական նոր քաղաքականութեան վրայ խօսելով, կը գուշակէ անոր հետեւանքները որոնք աղէտաբեր պիտի ըլլան: Տնտեսական տագնապին շահեր վտանգի մէջ են, կ'ըսէ ֆրանսական թերթը: Բնականաբար, ամէն երկիր պաշտպանողական միջոցներ ձեռք պիտի առնէ, բայց չէ կարելի նախատեսել թէ մինչեւ ո՛ւր պիտի մղուի այդ գործողութեան սահմանը: Թերեւս, կարգ մը երկիրներու մէջ մաքսային սակացոյցերու աղետալի վէճ մը, կռիւ մը ծագի, որուն երկարաձիգ տեւողութիւնը պիտի վնասէ երկու կողմերուն ալ: Ամէն պարագայի մէջ, Գերմանիոյ այս տնտեսական հակազդեցութիւնը, որ առեւտրական յարաբերութիւնները կը կաշկանդէ եւրոպական ազգերու միջեւ, անձկութեան ու բռնադատութեան պատճառ պիտի ըլլայ, և առեւտրական յարաբերութեանց համերաշխութիւնը նուազեցնելով խաղաղութեան տարր մը չպիտի ըլլայ: Մնաց որ, առեւտրական այս քաղաքականութիւնը արամադրական չէ նոյն իսկ Գերմանիոյ օգտին համար: Ճարտարարուեստական տեսակէտով՝ Գերմանիա շատ աշխատած է իր ճարտարարուեստներուն զարգացման և մանաւանդ իր արտածման ճարտարարուեստներուն: Գերմանիա հպարտութիւն կը զգայ իր ըրած ճիգերուն համար, որով կրցած է իր նոր շոգենաւութեան շնորհիւ մտնել իր հակառակորդներուն դէմ. տեսած է օրէ օր մեծնալը Համպուրկի նաւահանգիստին, և այսօր, այնպիսի միջոցներ կ'առաջարկէ, որոնք անտարակոյս փոխադարձ միջոցներ առաջ պիտի բերեն և անօգուտ պիտի դարձնեն իր ճիգերուն մէկ մասը: Միւս կողմէ կը ջանայ ընկերվարութիւնը ջնջել պետական հիմնադրութիւններով, ամէն տեսակ երաշխաւորութիւններով, և ազգային ելմտացոյցներու վրայ բեռ եղող ծանր նպաստներով. Գերմանիա այնպիսի ժամանակ մը կ'անցնէ երբ ճարտարարուեստական գործունէութեան շրջանը գերլեցուած է, երբ գործարաններէն անօգուտ գործաւորները կը ճամբեն, անհրաժեշտ սննդեղէններու գինը բարձրացնելու համար: Այս ամէնը սա հետեւանքը պիտի ունենայ որ գաղթականութիւնը որ մէկ քանի տարիէ ի վեր նուազած էր, նորէն պիտի սկսի աւելնալ: Մաքսային նոր սակացոյցին ընդունուելէն յետոյ՝ միակ արտածութիւնը որ պիտի աւելնայ, գաղթականութիւնը պիտի ըլլայ, բայց ի՛նչ փոյթ, տարով գոհացում տալով հողագործական կուսակցութեան, հետեւած պիտի ըլլան Պիզմարքի տնտեսական քաղաքականութեան:

ԻՏԱԼԻԱ

Նախարարութիւնը.—Պ. տէ Մարթինոյի բաց նամակը.—Պ. Քրիսպիի թուղթերը:

Հռոմէն կը հեռագրեն վիէննական թերթերուն թէ Պ. Կուիտօ Պաչչէլլիի մուտքը նախարարութեան մէջ այնքան տպաւորութիւն մը չէ ըրած հանրութեան վրայ, որքան Պ. Տէ Մարթինոյի քաշուիլը արտաքին գործոց խորհրդականի պաշտօնէն: Այս վերջին պարագան է որ մեծ յուզում առաջ բերած է: Պ. տէ Մարթինօ նախարարութենէն հեռանալու պատճառներուն վրայ սա բաց նամակը ուղղած է Թրիպունայի.

«Հրաժարական տուի, վասնզի վնասակար կը նկատեմ արտաքին գործոց նախարարութեան քաղաքական ու վարչական բոլոր գործերուն կեդրոնանալը ընդհանուր քարտուղար Պ. Մալվանոյի ձեռքին մէջ, որովհետեւ անոր որոշումները, միտումը և ազդեցութիւնը աղետաբեր կ'ըլլան մեր արտաքին քաղաքականութեան անհրաժեշտ բարեկարգման: Նախարարական մասնակի փոփոխութենէն առաջ սա խնդիրը ներկայացուցի. անիկա կամ ես, և հրաժարեցայ պաշտօնէս:»

Պ. տէ Մարթինօ կը հերքէ նաեւ այն լուրը թէ իր հրաժարելուն պատճառ եղած ըլլայ արտաքին գործոց նախարար Պ. Բրինէթթիի մերժումը՝ նորէն դեսպանութեան պաշտօնի կոչելու իր եղբայրը՝ Պ. Ռինէ տէ Մարթինօն որ Բէքինի իտալական դեսպան էր Սան-Մունի նաւահանգիստին խնդրին առթիւ:

—Նափոլիէն առնուած լուրերու նայելով, Պ. Քրիսպիի թուղթերը և յիշատակները, զորս իր կինը Հռոմ փոխադրել տուած է բարեկամի մը քով, մասամբ խիստ կարեւոր են: Պ. Քրիսպիի օրագրութիւնը կը պարունակէ երեսուներեք տարուան քաղաքական կեանքը մը: Երկու ընդարձակ հատորներ ալ կարգ մը խորհրդածութիւններ կը պարունակեն: Պ. Քրիսպիի հիւանդութեան առաջին օրերէն զգուշութեան միջոցներ ձեռք առնուեցան, որպէսզի ոչ ոք կարենայ մտնել անոր աշխատութեան սենեակը: Հաւանօրէն, այդ թուղթերը պիտի [illegible], վասն զի Պ. Քրիսպիի թողած կինը, Ռոզալի Մոնմասոն, որ առկաւին կ'ապրի, տրամադիր կ'երեւայ զանոնք ձեռք անցնելու: Միւս կողմէ Հռոմէն առնուած լուրի մը նայելով, Պ. Բոցցօ Օրթօն, դատական նախարարը, հետադիրք է Նափոլիի հաշտարար դատաւորին որ Պ. Քրիսպիի մեռնելուն պէս, կնքէ անոր բոլոր թուղթերը:

ԼԱ ՀԷՅԻ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդին երեք պայմանագրութիւնները.—Տոքդ. Ֆոն Սթէնկէլի խորհրդածութիւնները:

Տոքդ. Ֆոն Սթէնկէլ, Պերլինի միջազգային օրէնքի նշանաւոր բրոֆէսէօրը, հրատարակեց իր խորհրդածութիւնները՝ Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդին ընդունած ու վաւերացուցած երեք յայտարարութեանց և պայմանագրութեանց վրայ: Ֆոն Սթէնկէլ, որ իբրեւ գերման պատուիրակ մասնակցեցաւ նոյն Դեսպանախորհուրդին, նախ կը գովէ «տըմ-տըմ» գնդակներու գործածութեան արգելքը: Կը հաւնի նաեւ զինուորական օրէնքին և նաւային պատերազմներու համար Ժընեւի պայմանագրութեան սկզբունքներուն գործադրութեան մասին առնուած որոշումներուն: Բրոֆէսէօրը կը յարէ.— «Այդ սկզբունքները մեծ յառաջդիմութիւն մը ցոյց կու տան քաղաքակրթութեան համար. անոնք, անշուշտ պիտի ընդունուին այն տէրութեանց կողմէ՝ որոնք չմասնակցեցան Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդին, և որոնք հետեւաբար չկրցան ստորագրել պայմանագրութիւնները, թէեւ կրնան ուզած ատեննին ստորագրել: Գալով իրաւարարութեան պայմանագրութեան, նոյն իսկ ընդունուի թէ այդ կերպով աւելցած է միջազգային վէճերը խաղաղութեամբ կարգադրելու կարելիութիւնը, պէտք չէ ուշադրութենէ վրիպեցնել թէ այդ պայմանագրութեան շատ մը տրամադրութիւնները, մանաւանդ երկրորդ գլուխը, որ կը վերաբերի բարեկամական միջնորդութեան, ծանր դիտողութիւններ առաջ բերելու հանգամանքը ունին: Երկրորդ գլուխը կրնար թոյլ տալ մեծ տէրութեանց՝ միջամտել փոքր տէրութեան միջեւ եղած վէճերուն, այս վերջիններուն անկախութեանը վնասակար ձեւով մը: Ապագան ցոյց պիտի տայ թէ այդ պայմանագրութեան յօդուածները գործնականին մէջ պիտի համապատասխանե՞ն խաղաղութեան նպատակին, այսինքն զէնքով կռիւները վերցնել այնքան բաղձացուած եղանակով:»

ՍՊԱՆԻԱ

Պ. Սակասթայի բարենորոգմանց ծրագիրը.—Յարաբերութիւնները Վատիկանի հետ — Ելմտացոյցի խնայողութիւնները — Ազատական դաշինքը:

Մատրիտէն հասած վերջին հեռագրերը քանի մը կէտերը կը հաղորդեն այն բարենորոգմանց ծրագրին, զոր նախարարապետ Պ. Սակասթա խոստացած է պատրաստել, Խորհրդարանին նստաշրջանին փակումէն անմիջապէս յետոյ՝ արձակուրդի միջոցին, որպէս զի հոկտեմբեր ամսուն կարելի ըլլայ Խորհրդարանին ներկայացնել: Այսպէս, կը յուսացուի որ կեդրոնական իշխանութիւնը պիտի կրնայ աւելի կատարելապէս վերահասու ըլլալ վարչական թերացումներու, որոնց կ'ուզուի վերջ մը տալ: Յետոյ պէտք կը զգացուի նախնական, երկրորդական ու բարձրագոյն կրթութիւնները կազմակերպել, կրթութեան վերաբերեալ բոլոր օրէնքները ու կանոնները իրարու միացնել, ինչ որ կարգաւորութիւն մը պիտի մտցնէ դպրոցական արդի կնճռոտ կազմակերպութեան մէջ: Խորհրդարանին մէջ կատաղուելիք վիճաբանութեանց գլխաւոր նիւթը պիտի ըլլայ Քոնքորտայի վերաքննութիւնը, վերաքննութիւն մը որ Պ. Սակասթայի իշխանութեան գլուխ անցնելէն ի վեր խոստացուած է: Բայց նախարարապետը ամէն բանէ առաջ չուզելով վիրաւորել կրօնական զգացումները խնամակալ-թագուհիին, արքայական ընտանիքին և սպանիական ժողովուրդին մեծ զանգուածին, կը փափաքի համաձայնութեան մը յանգիլ Վատիկանի հետ, վերաքննելու համար Քոնքորտան: Պ. Սակասթա նաեւ չուզեր վիրաւորել կամ անհանգիստ ընել Լեւոն ԺԳ. Պապը: Այս պայմաններուն մէջ, կարելի է հետեւցնել թէ Քոնքորտային այդ կերպ վերաքննութիւնը չպիտի գոհացնէ յառաջդիմական կուսակցութիւնները և հակակղերական հոսանքները, նաեւ այս կացութիւնը ակարութեան պատճառ մը պիտի ըլլայ ազատական դաշինքին համար: Վերջապէս ելմտական խնդիրը կայ: Խնայողութիւններ ընելու համար, պատերազմական ու ծովային գործոց պաշտօնատուններըը պիտի միացուին, բայց երբեք ձեռք չպիտի զարնուի բանակին և նաւատորմին վերաբերեալ ծրագիրներուն: Ընդհակառակը, երկրագործութեան և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը երկուքի պիտի բաժնուի, որպէս զի աւելի մեծ մղում մը տրուի Սպանիոյ բարեկեցութեան նպաստող մեծ շինութեանց: Վերջապէս, Պ. Սակասթայի բարենորոգմանց ծրագրին մէջ է նաեւ կազմակերպութիւնը գաւառական և համայնքներու վարչութեանց, ապակեդրոնացման դրութեամբ, զոր ներքին գործոց նախարարութիւնը կ'ուսումնասիրէ և որ բուռն վիճաբանութիւններու առիթ պիտի տայ Խորհրդարանին մէջ: Ինչպէս կը տեսնուի, Պ. Սակասթայի բարենորոգմանց ծրագիրը կատարեալ է և ամէն կարեւոր խնդիրներ կը շօշափէ, բայց իրաւամբ կարելի է սկեպտիկ զգացումներ ունենալ անոր իրագործման համար: Ակներեւ է թէ ազատական դաշինքին պետը՝ Պ. Սակասթա անկեղծ է և իր ուղղամտութիւնը ամէն կասկածէ վեր է, կ'ուզէ բարենորոգումներ ի գործ դնել, առանց վիրաւորելու հակառակորդները: Յուսալի է որ այս անգամ պիտի յաջողի իր ծրագիրը գլուխ հանել և Սպանիոյ ազատական դաշինքին տալ այն ազդեցութիւնը, զոր սպանեւամերիկեան պատերազմէն իվեր կորսնցուցած էր, և որուն ծագած ատեն Պ. Սակասթա իշխանութեան գլուխը կը գտնուէր:

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ամերիկացի ու Վիէննացի կօշկակարները.—Բողոքներ եւ ամբաստանութիւններ:

Վիէննայի վաճառականութիւնը, եւ կամ աւելի ճիշդը խօսելով, կօշկակարները, յուզման մէջ են ծանր դէպքի մը հետեւանքով, որ քիչ մնաց անկարգութիւններ առաջ պիտի բերէր: Ֆիլատելֆիայէն կօշիկի Պաթման վաճառատունը որոշած էր Վիէննայի մէջ տասնըմեկ մեծ վաճառատուններ բանալ, ուր ամերիկեան ամէն տեսակ կօշիկներ պիտի ծախուէին՝ բնականաբար վիէննական վաճառատուններէն շատ աժան գիներով: Վիէննայի կօշկակարները խնդիրը իմացան և որոշեցին թէ ամերիկեան և ոչ մէկ վաճառատան պաշտօնեայ պիտի կրնայ աւստրիական հողին վրայ ոտք կոխել և թէ ամերիկեան և ոչ մէկ կօշիկ պիտի կրնայ Վիէննայի դուռներէն ներս մտնել: Կօշկակարները իրենց նպատակին իրագործման համար ձեռք բերին աջակցութիւնը խաղախորդներուն և ամէն անոնց որոնք մօտէն կամ հեռուէն առնչութիւն ունին կօշկագործութեան: Բողոքներ մատուցեցան կառավարութեան ու քաղաքապետութեան: Կօշիկի գործարաններու Դաշնակցութեան նախագահ Պ. Պիցա յայտարարեց Ֆրեմտենպլաթի մէկ խմբագրին թէ Ամերիկացիները եթէ Վիէննայի մէջ հաստատուելու յաջողին, Վիէննայի կօշկակարները պիտի կործանին, թէ փոխադրութեան ծախքերը ու մաքսը վճարելով Ամերիկացիները պիտի կրնան Վիէննայի կօշիկներէն հինգ ֆր. աւելի աժան ապրանք ծախել և թէ վիէննացի կօշկակարները անօթութենէ պիտի մեռնին: Այդ առթիւ կարգ մը պատրաստութիւններ ալ տեսնուած էին, բայց Ֆիլատելֆիայի Պաթման վաճառատունը իմանալով Վիէննացիներուն զայրոյթը, ետ կեցաւ իր որոշումէն:

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ: Վեհ. Սուլթանը, կէս օրին, փառաւոր հանդէսով գնաց նոյն մզկիթը, ուր կատարեց ուրբաթի աղօթքը և յետոյ կայս. պալատ դարձաւ: Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին ֆրանսական դեսպանը, հելլենական դեսպանը, Յունաստանի նախարարապետին կինը՝ տիկին Թէսթոքիս, որդին ու աղջիկը, Շուէտի դեսպանը, Գերմանիոյ դեսպանատան գործակատարը ու առաջին թարգմանը, Խարբերդի ամերիկեան հիւպատոսը ու կինը և դեսպանատուններէն յանձնարարուած հինգ հիւրեր: Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ.—Մեքլէնպուրկի Բարձր. Ալպրէխթ դուքսը ու դքսուհին և դուքսին քեռորդին Ռէյսի Հէնրի ԼԳ. իշխանը, որոնք իբրեւ հիւր կ. Պոլիս կը գտնուին, Գերմանիոյ դեսպանատան գործակատարին և իրենց հետեւորդներուն հետ, երէկ, Սէլամլըքի արարողութիւնը դիտելու եկան. յետոյ Վեհ. Սուլթանին հետ տեսակցեցան և կ. Պոլսէն մեկնելնուն առթիւ իրենց հրաժեշտի ողջոյնը մատուցին:

—«Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Ֆրանսայի դեսպան Պ. Քոնսթան պատիւ ունեցաւ ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան:»

ՄԵՔԼԷՆՊՈՒՐԿԻ դուքսը՝ դքսուհին ու Ռէյսի իշխանը, առջի օրը, հիւրամեծար Ահմէտ Ալի փաշայի հետ, պտոյտ մը կատարեցին Պէյկոզի անտառներուն մէջ և այցելեցին Ջրամբարները: Նոյն Բարձրութիւնները, տեսարանին գեղեցկութենէն հիացած, շնորհակալութիւն յայտնեցին Ահմէտ Ալի փաշայի, որ այդ պտոյտը առաջարկած էր: Իշխանական հիւրերը մտադիր էին նաեւ պտոյտ մը կատարել Յուշա լերան վրայ, բայց անձրեւին պատճառաւ չկրցան երթալ: Իրիկուան, սեղանի հրաւիրեցին Գերմանիոյ դեսպանատան գործակատարը և քանի մը պաշտօնատարներ:

—Դուքսը, դքսուհին ու Ռէյսի իշխանը, երէկ առտու, Ռէհապէր շոգեմակոյկով Թարապիայէն Տոլմա Պաղչէ իջան և անկէ պալատական կառքերով գացին կայս. պալատ, ուր կայս. քէօշկէն դիտեցին Սէլամլըքի արարողութիւնը: Յետոյ դուքսը, դքսուհին, Ռէյսի իշխանը և Գերմանիոյ դեսպանատան գործակատար Պառոն Ֆոն Վանկէնհայմ պատիւ ունեցան Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու, և հրաժեշտի ողջոյնը մատուցանելով շնորհակալութիւն յայտնեցին իրենց նկատմամբ եղած սիրալիր ընդունելութիւններուն համար: Նոյն Բարձրութիւնները, ժամ 6ուկէսին, իրենց հիւրամեծարին հետ, Տոլմա Պաղչէ իջան և անկէ Ռէհապէր շոգեմակոյկով գերմանական Սթամպուլ շոգենաւը գացին որ ժամ 7ին ճամբայ ելաւ դէպ ի Համպուրկ: Կայս. թիկնապահ Ահմէտ Ալի փաշա և Գերմանիոյ դեսպանատան գործակատարը ողջերթ մաղթելով Տոլմա Պաղչէ դարձան: Դուքսը շոգենաւ մտած պահուն Ն. Բարձրութեան յատուկ դրօշը պարզուեցաւ կայմին վրայ: Սթամպուլ մինչեւ վերին Վոսփոր երթալէ ետքը դէպ ի Մարմարա ուղեւորեցաւ:

—Դուքսին սենեկապետը՝ Պ. Ռանցաու, երէկ, Արեւելեան [illegible] մեկնեցաւ՝ մասնաւոր պաշտօնով:

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍՊԱՆԻԱ.— Մատրիտէն կը հեռագրեն թէ Սպանիոյ խնամակալ թագուհին երէկ պիտի ընդունէր Ֆէյզի փաշան, որ պաշտօն ունի յանձնել Վեհ. Սուլթանին կողմէ Սպանիոյ թագաւորին նուիրուած ականակուռ Իմթիազ պատուանշանը: Արքայական պալատան մէջ երէկ իրիկուն սեղան մը պիտի տրուէր Ֆէյզի փաշայի ի պատիւ:

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՔԱՐԱՓՆԵՐԸ.— Կ. Պոլսէն կը հեռագրեն Սթանտարտի թէ, կ'ըսէ Սէրվէթ, Կ. Պոլսոյ քարափներու ընկերութիւնը քարափներու վաճառմանը համար 45 միլիոն ֆր. կը պահանջէ, մինչդեռ Բ. Դուռը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, 40 միլիոն ֆր. տուած է:

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.—Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ կարօտ անձեր իրենց ամսաթոշակները կանոնաւոր կերպով չեն ստանար, որով անձկութեան մէջ կը գտնուին, հրամայեց որ անմիջապէս քանի մը ամսաթոշակ վճարուի անոնց և ասկէ վերջն ալ վճարումները կանոնաւորապէս կատարուին: Ելմտական նախարարութիւնը այսօր վաղը պիտի ձեռնարկէ կայս. այդ Իրատէին գործադրութեանը:

ԵԱՆԵԱՅԻ կուսակալութիւնը տեղեկագրեց զինուորական վարժարաններու վերատեսչութեան թէ նահանգին քանի մը գաւառակներուն մէջ [illegible] երեւան ելած է, ուրկէ վարակուած է ժողովուրդին հարիւրին տասնէն քանիը, թէ ասոր առաջքը առնելու համար հարկ է Լուբրոս գաւառակին ու Պէրաթ գաւառին մէջ երեսուն անկողիննոց մէյմէկ հիւանդանոց հաստատել, նահանգին կեդրոնին հիւանդանոցը հարիւր քսան անկողիննոցի վերածել և թէ մասնագէտ բժիշկներ ղրկել ախտին ճարակումը արգիլելու համար: Այդ տեղեկագիրը յանձնուեցաւ բժշկական ժողովին:

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ բարենորոգմանց յանձնաժողովը որոշեց որ այն դրոշմին մէջ որ նամակները թղթատարատուն յանձնուած պահուն կը կոխուի նամակադրոշմներուն վրայ, ընդունուելու ժամն ալ նշանակուի: Այդ որոշումը պիտի գործադրուի Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձէն սկսեալ:

ԼՈՆՏՕՆԻ մէջ գումարուելիք հեռագրական միջազգային համաժողովին օսմ. պատուիրակ կարգուած է հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան ճարտարագէտներու դիւանին տնօրէնի օգնական Մէհմէտ Էմին էֆ., որ չորս հազար ֆր. պիտի ստանայ իբրեւ ճամբու ծախք:

ՇԱՊԻՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Նազըմ պէյ և ընդհանուր դատախազի օգնական Ճէմալ էֆ. կ'ըսէ Իգտամ, ապօրէն ընթացքի մէջ գտնուեր են: Սըվազի վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազութիւնը դատական նախարարութեան ղրկած է՝ ասոնց նըկատմամբ կատարուած քննութեանց տեղեկագիրը:

ՕԴԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԸ.—Անցեալ շաբթու Էտիրնէի մէջ նմանը չտեսնուած սաստիկ տաք ըրեր է, այնպէս որ տուներու մէջ ջերմաչափը 35–36 աստիճան ցոյց կու տար. բայց անցեալ շաբաթ օր անձրեւ տեղալով օդերը բաւական մեղմացեր են և այնպէս ալ կը շարունակեն. երբեմն անձրեւ կը տեղայ:

—Անցեալ կիրակի գիշեր Թէքիրտաղի մէջ անձրեւով ու կարկուտով խառն փոթորիկ ծագեր է. քաղաքին մէջ խոշոր ծառեր արմատախիլ եղեր և տուները վնասուեր են: Հունձքերը և այգերն ալ բաւական վնասուած են:

—Ճիսրը Մուսթաֆա փաշայի քանի մը գիւղերուն մէջ, կիրակի օրը, անձրեւախառն կարկուտ տեղացեր է՝ հատը քսան տրամ ծանրութեամբ: Եգիպտացորենները, ծխախոտները, ձմերուկները ու սեխերը փճացեր են: Երկու հարիւրի չափ ալ անասուններ կորած են:

—Ճիսրը Էրկէնէի գաւառակին մէջ ալ անցեալները պատահած ողողումներէն Սալարլը գիւղին մէջ 1760 արտավար տարածութեան վրայ հունձքերը հարիւրին երեսունըհինգ համեմատութեամբ վնասուեր են: Հազար հինգ հարիւր սայլ յարդ և ամբողջ այգիները բոլորովին փճացեր են:

—Անցեալ շաբթու Գորատաղան գիւղի բնակիչներէն Թանաշ և Քոթա իրենց այգիներէն վերադառնալու ատեննին կայծակ իջնելով, Քոթա մեռեր է:

ՍԸՎԱԶԻ կուսակալութիւնը գրեց հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան՝ օտար լեզուներու հմուտ հեռագրական ու թղթատարական տեսուչ մը ղրկել Մարզուանի համար, վասնզի այդ գաւառակը կարեւոր դիրք մը ունի:

ՎԻԷՆՆԱՅԻ Կաթոլիկ Ընկերութեան նախագահ Պ. Շըվոլէ Տըրհէմէլէի նախագահութեամբ հինգ հարիւր ուխտաւորներ Եաֆայի կամ Պէյրութի ճամբով Երուսաղէմ պիտի այցելեն: Աւստրիոյ դեսպանատան դիմումին վրայ կայսերական Իրատէ մը հրամայեց ծանուցանել Պէյրութի կուսակալութեան ու Երուսաղէմի կառավարչութեան, հարկ եղած դիւրութիւնները ընծայել այդ ուխտաւորներուն: Դեսպանատունը ծանոյց նաեւ թէ ասոնց համար երկու ընդհանուր անցագիր պիտի տրուի նախագահին եւ այդ անցագիրներուն մէջ պիտի նշանակուին ուխտաւորներուն անունները։

ՊԱԼՈՒԻ ԳԱՅՄԱԳԱՄԸ.— Պետական Խորհուրդը, կ'ըսէ Իգտամ, քննելով Պալուի գայմագամ Նէջիպ էֆ.ի մասին կատարուած քննութեանց տեղեկագիրը, հաստատեց թէ անոր վերագրուածները թշնամութեան արդիւնք են, հետեւաբար դատաստանի ենթարկելու պատճառ մը չէ տեսած։ Ըստ այնմ հարկ եղածը գրուեցաւ Տիարպէքիրի կուսակալութեան։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ հելլենական առեւտրական սենեակը, առջի օրը, գումարուեցաւ դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանին նախագահութեամբ։ Այդ նիստին մէջ վաւերցուեցաւ նոր կանոնագիրը։ Անդամներու թիւը տասնըհինգէն քսանըհինգի բարձրացաւ։ Որոշուեցաւ ամիս մը վերջը նորէն գումարուիլ, նոր կազմակերպութիւնը ամբողջացնելու համար։

ՀԻՒՍԷԻՆ ԷՖ., դատական նախարարութեան տաշջին արկղակալը, որ ժամանակէ մը ի վեր սրտի հիւանդութենէ կը տառապէր, երէկ իրիկուն մեռաւ Զամլըճայի ամարանոցին մէջ։ Յուղարկաւորութիւնը այսօր կը կատարուի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ յունիս ամսուան ներածութիւնն է 4,165,770 ֆր. եւ արտածութիւնը՝ 6,040,949. մինչդեռ անցեալ տարուան նոյն ամսուն ներածութիւնը 2,150,804 էր եւ արտածութիւնը 4,434,344։ Ներկայ տարուան առջին վեցամսեայ մաքսային ամբողջ հասոյթն է 13,202,372 ֆր.է, որով անցեալ տարուան նոյն ժամանակամիջոցէն 1,947,588 ֆր.ի աւելութիւն կայ։

—Վերջին լուրերուն նայելով Պուլկարիոյ հունձքերուն ընդհանուր վիճակը այս տարի գոհացուցիչ չէ. միայն եգիպտացորենը լաւ է։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ մէջ երկրագործական նոր մեքենաները եւ այլն տեսնելու եւ ուսումնասիրութիւններ կատարելու համար ղրկուելիք յանձնաժողովին՝ կայսերական Գանձուն Նախարարութեան կողմէ անդամ կարգուած են նոյն նախարարութեան երկրագործական մասնագէտ խորհրդական Թորգոմեան էֆ. եւ Հալքալըի երկրագործական վարժարանին շրջանաւարտներէն Րաիֆ էֆ.։ Ինչպէս յայտնի է, երկրագործական նախարարութեան կողմէ ալ երկու անդամներ կարգուած են այդ յանձնաժողովին։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանին շրջանաւարտներուն մէկ մասը, նոր որոշման մը համաձայն, Կիւլխանէի ուսուցանական հիւանդանոցը պիտի ղրկուի եւ մէկ մասն ալ կառավարութեան ախտին աշխատանոցը։ Տարի մը ետքը, այդ շրջանաւարտները պիտի ղրկուին գաւառներու մէջ հաստատուելիք կառավարութեան ախտին աշխատանոցները։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ պաշտօնական տեղեկագիր մը համաձայն, այս տարի Այտընի նահանգին մէջ Սուլթանիէ չամիչին քանակութիւնը պիտի ըլլայ 462,000 կանդինար։

ԺԱՆՏԱԽՏ.— Զորեքշաբթի օրը Աղեքսանդրիոյ մէջ ժանտախտէ մահացու դէպք մը պատահեր է։

ՀԵԼԼԷՆ կառավարութիւնը, անցեալ երկուշաբթի օրէն սկսեալ, ութ օրուան քարանթինայի կ'ենթարկէ Եգիպտոսի ժամանումները։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան խորհրդական Պ. Չէրպաչէվ որ արձակուրդով մեկնած էր, Կ. Պոլիս դարձաւ։

ՍԱՄՈՍԻ Վաթի նաւահանգիստին ոստիկանապետ Քարնուլաս էֆ.՝ որ կղզիին խաղողի առջին բերքը Կ. Պոլիս բերած էր կայս. պալատ մատուցանելու համար, առջի օրը Սամոս ուղեւորեցաւ։ Մեկնելէ առաջ Քարնուլաս էֆ. գործակատար Սթէֆանիտի էֆ.ի հետ կայս. պալատ գնաց. եւ առաջին սենեկապետ պէյին միջոցաւ, յատս կայս. Գահոյից մատոյց Սամոսի իշխան Միխալաքի էֆ.ի հաւատարմական զգացմանց հաւաստիքը։

ՆԱՒԱՐՇԱՒ.— Մօտայի առջեւ, երէկ, առագաստաւոր մակոյկներու նաւարշաւ մը կատարուեցաւ որ Մօտա—Պիլայի կողմէ կազմակերպուած էր։ Նաւարշաւին մասնակցող մակոյկները տասը մղոնի չափ տեղ գացին։ Առաջին մրցանակը շահեցաւ Պ. Մորթընի մակոյկը՝ Օպերոն։

ԼՈՂԱՑՈՂՆԵՐԸ.—Այն երկու անձերէն ետքը որոնք Թարապիայէն Պէյքոզ գացած էին լողալով, հիմակ ալ Մեծ Կղզիէն լուղորդութեան լուր մը կը հաղորդուի. Պ. Ժ. Պալինթ Մեծ Կղզիէն Մալթեփէ գացեր է լողալով. մակոյկ մը քիչ մը հեռուէն հետեւեր է անոր։ Ըսենք նաեւ թէ այդ միջոցին բաւական հոսանք մը կար եւ ծովը շատ ալեկոծուած էր։ Անցքը տեւեր է երեք ժամ քսան վայրկեան։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱՆԵՐԸ.— Սելանիկի լրագիրներէն մէկը կ'ըսէ թէ սերբ կառավարութիւնը յայտարարեր է որ ձեռք առնուած միջոցները պիտի վերցուին՝ երբ օսմ. ծառայութեան մէջ ընդունուած անգլիացի միքրոպաբանը իր կարծիքը յայտնէ կասկածելի հիւանդութեան մասին։

ՄԽՍԱԺԸՐԻ Ընկերութեան Սակալիէն շոգենաւը որ Ղալաթիոյ քարափին մօտեցած է, զինքը քարափին կապող պարանները ճիւղերով պատեր է, մուկերուն՝ ցամաքէն շոգենաւ մտնելը արգիլելու համար։

ԱՀՌԵԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ.—Երէկ իրիկուն Սիրքէճիէն մեկնող կառախումբը Եէնի Գաբուի առջեւէն անցած պահուն, կաուզիկ Տէմիրթօղլի երբ ուղեւորներու տոմսակները քննելու համար մէկ վակոնէն միւսը կ'անցնէր, ոտքը սահելով վար ինկաւ ու վակոններուն տակը մնաց եւ կառախումբը վրայէն անցաւ։ Խեղճին գլուխը ջախջախուեցաւ եւ աղիքները ճմլուեցան։ Թէեւ հարկ եղած դարմանները եղան, սակայն երեք քառորդ վերջը մեռաւ։ Տէմիրթօղլի 23 տարեկան էր եւ քանի մը օր առաջ նշանուած։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ քարափէն, առջի գիշերը մարդ մը ինքզինքը ծովը նետեր, բայց ազատուեցաւ։ Ոստիկանութեան կողմէ հարցաքննուելով ըսաւ թէ գերմանացի է, Ծագ Հոման է անունը եւ նաւաստի Սալվատօր գերման շոգենաւին որ տասը օր առաջ մեկնած էր։ Ինք նոյն պահուն դուրս ելած ըլլալով չէր հասած շոգենաւին։ Հիմա դրամ չունէր եւ ծովը նետուած էր լողալով գերմանական Սթամպուլ շոգենաւը երթալու համար։ Այդ անձը յանձնուեցաւ գերմանական հիւպատոսարանին։

ՇԻՇԼԻԻ մէջ, առջի օրը, մեռած գտնուած երիտասարդը յոյն ըլլալ կը կարծուի, վասնզի շապիկին վրայ յունարէն տառ մը կայ։ Քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ ըեվոլվերը բերնին պարպելով անձնասպան եղած է։ Վրայէն թուղթ կամ դրամ գտնուած չէ։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ ո՛վ ըլլալը ստուգելու համար։

SIROP DE RAIFORT

Տժգունութիւն եւ ախորժակի բացակայութիւն, աշխուժի պակասութիւն, դէմքի ու գլուխի վրայ քերքէչներու, թոքբաքութիւններու համար կը գործածուի Սիրօ տը ռէֆօռ իօտէ տը Կրիմօ եւ ընկ. անուն պատրաստութիւնը։ Գարնան մօտեցն է որ խոհեմ մայրերուն միտքը կ'իյնայ այդ սքանչելի դեղը։

Ազգային Լուրեր

Նախորդ շաբթու Մանչէսթրէն Պոլիս հասաւ Պ. Միքիոս Արզալեան, որդի Տոքթ. Աղեքսանդր պէյ Արզալեանի։ Միքիոս Արզալեան անունը կրնայ անծանօթ ըլլալ շատերու, բայց երբ աւելցնենք թէ այդ անունը կրող երիտասարդը նոյն ինքն Շ. Շաւարշն է, ամէն մարդ պիտի գուշակէ իսկոյն այն անսահման հաճոյքը՝ զոր զգացած ենք հեռուէն ու սիրուած աշխատակից մը մեր մօտը տեսնելով։ Երբ առաջին անգամ ստացանք իր յօդուածը, ստորագրուած Շ. Շաւարշ ծածկանունով, ոչ մեկերնիս կը ճանչնայինք զինքը, եւ ամէնքս ալ չկրցանք զսպել մեր հիացումը՝ յօդուածի մը համար որ շատ աւելի մեծ ընդունելութեամբ մը ողջունուեցաւ ընթերցողներէն։ Անկէ ի վեր, Արեւելքի եւ Մասիսի մէջ հրատարակեց թուով քիչ թէեւ, բայց արժէքով շա՛տ բարձր ու մտածումով հարուստ յօդուածներու շարք մը՝ որոնք այդչափ քիչ տարիներու մէջ շա՛տ սիրուն եւ ամէն կերպով նախանձելի անուն մը պարգեւեցին իրեն։ Պ. Միքիոս Արզալեան,— կամ աւելի լաւ պիտի ըլլար ըսել,— Պ. Շ. Շաւարշ այս միջոցիս կը պատրաստէ վէպ մը՝ որ մօտ ատենէն մէջ հրատարակուելու պիտի յանձնուի։ Միւս կողմէ, անգլիերէն գրուած դրամ մըն ալ յանձնած է Անգլիոյ ամէնէն դժուարահաճ թատրոններէն մէկուն, եւ անոր ներկայացուելուն նկատմամբ յուսատու պատասխան մը ստացած է։ Պ. Արզալեան որ առեւտրական գործերով կը զբաղի Մանչէսթրի մէջ, եւ որ իր ծնողքը տեսնելու համար եկած է Պոլիս, վեց շաբթի չափ հոս մնալէ ետքը կրկին Մանչէսթր, իր գործին պիտի վերադառնայ։

—Մանչէսթրի մէջ գտնուող Պէրպէրեանի նախկին սաները մասնախումբ մը կազմեր են, Պէրպէրեան յոբելեանին մասնակցելու համար։ Մասնախումբը կը կազմեն Պ. Պ. Յարութիւն Ֆէշենկեան, Երուանդ Էպէյեան, Աղեքսանդր Շաքլեան, Տիրան Սէմէրճեան եւ Միքիոս Արզալեան։

—Կը լսենք թէ ծանօթ գրագէտ-բանասէր Յ. Սրմէեան էֆ. որ գիւղագնացութեան պաշտօնով շատ ուշ, նոյն իսկ առջի շաբթու կարդացած էր Իզմիրեանց քննիչ յանձնաժողովին տեղեկագիրը. իր Հին օրեր եւ այդ օրերու Ամիրաները երկին քննիչին դիտողութեանց դէմ բողոքեր է գրաւորապէս Իզմիրեանց Յանձնաժողովին ատենադպիր Տ. Մկրտիչ Հօր, եւ բերանացի կերպով ալ Ս. Պատրիարքին։ Սրմէեան էֆ. ուզեր է ձեռքի տակ ունենալ քննիչին մատուցած տեղեկագիրը, լուսաբանելու համար խնդիր մը որ զինք դրած է բազմաթիւ նկատումներով նախապաշարուած անձնաւորութեան մը քմահաճոյքներուն։ Քննիչին սխալներուն գլխաւորագոյնը այն եղած է որ ինք կարծեր է թէ Սրմէեան էֆ. այդ գործով ժամանակակից պատմութիւն մը կը ներկայացնէ, ամիրաներուն թէեր ելլելով, ինչ որ բոլորովին անհիմն ենթադրութիւն մըն է։ Սրմէեան էֆ. արդէն կը պատրաստէ իր տեսութիւնները պարզել քննիչին յայտնած կարծիքներուն վրայ, կարծիքներ որոնց սխալ քայլ մը առնել տուած են յանձնաժողովին։

—Տեղեկութիւն կու տան մեզ թէ Կամարականցի Սարգիս Գրիգոր՝ որուն չորրորդ անգամ ամուսնանալու դաշնագիրը այնչափ աղմուկ յարոյց տեղական մամուլին մէջ, մօտերս պիտի ամուսնանայ, քանի որ մանաւանդ կրօնական ժողովը անոր չէ դրած այդ պայմաններուն մէջ կատարուելիք ամուսնութիւն մը։

—Երուսաղէմի մեր թղթակցէն.

Վարդավառի տօնը որ միանգամայն Աթոռային է Երուսաղէմի համար, երջանիկ բարեբախտութեամբ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր քաջառողջ վիճակին, մեծ հանդիսով կատարուեցաւ։ Զարդարուած էր եկեղեցին տօնին վայելուչ շքեղութեամբ եւ Առաքելական Աթոռը կանթեղներով, մոմերով լուսազարդ՝ օրուան հանդէսին փայլը կ'աւելցնէր.— Շաբաթ իրիկուան յատուկ ժամերգէն ետքը, արտասուէ «Տէր Ողորմեա»ն Աթոռին անսասան հաստատութեան համար, եւ Յակոբայ Տեառնեղբօր Առաքելոյն նախատօնակը ի յիշատակ Սրբոյն նոյն օրը Երուսաղէմի Աթոռը բազմելուն, ներկայ ժողովրդեան վրայ խանդաղատանք, մանաւանդ դէպ ի Ս. Աթոռը մասնաւոր գուրգուրանք մը ազդուեցին։ Նոյն իրիկունը, եկեղեցիէն հանդէսով գնաց Պատրիարքարան Ս. Պատրիարքը, պատուասիրեց բոլոր միաբանութիւնը եւ օրհնեց ամէնքը։ Երկու ժամ ետքը սկսաւ մեծահանդէս հսկումը եւ «Եկեսցէ»էն ետքը սրտագրաւ եղանակներով շարունակուեցաւ ժամերգութիւնը մինչեւ ցաւերա Առաւօտ Լուսոյն։ Առաւօտ, երբ Անդաստան կը կատարուէր, Լուսարարապետ Սրբազանին օծեալ Հայրսուրբը ռէհանի փունջով վարդաջուր սրսկեց բոլոր միաբանութեան վրայ ի յիշատակ Նոյեան Աղաւնոյն որ ձիթենւոյն ճիւղն ի բերան Տապան կը վերադառնայ Ջրհեղեղին ջուրերուն ցամքիլը աւետելով։ Պատարագիչն էր նոյն ինքն Ս. Պատրիարք Հայրը որ օրուան տօնին վրայ հոգեշունչ քարոզէ մը ետքը բարեմաղթութիւններ ըրաւ բոլոր միաբանութեան, Ս. Աթոռին հաստատութեան եւ Ս. Յակոբեանց Ուխտին օր քան զօր բարգաւաճմանը համար ընդ հովանեաւ Օսմանեան Մեծազօր Պետութեան։ Պատարագէն ետքը, Ն. Սրբազնութիւնը եկեղեցական թափօրով ու երգերով առաջնորդուեցաւ Պատրիարքարան՝ ուր օրհնեց ներկաները, իւրաքանչիւրին նշխար բաժնելով։ Վարդավառի տօնը մասնաւոր ուրախութիւն մըն ալ է նաեւ Ս. Յակոբեանց քրձազգեաց միաբաններուն՝ որոնք իրենց վրայէն թօթափելով հին վանազգեստները, կը հագնին նորերը, զորս կը պատրաստէ ամէն տարի վանական վարչութիւնը, ու ետքը, երբ կը ճաշեն հաճով հոտով խաշլամա՝ վանքի կերակուրներէն այդ անյեղուկ ու համեղուկ կերակուրը, եւ, ասոր վրայ, տօնին ի պատիւ անուշակ կաթնապուրը, որ տարին կը մատակարարուի, ա՛լ զիրար կը թքեն կուշտ ու կուռ, եւ իրարմէ պահանջելու համար զոռ ու զօշ կ'արձակեն դէս ու դէն, անմեղ զուարճութիւն մը պատճառելով ամէնուն։»

—Ուսուցչական ընտրելեաց Քննիչ Յանձնաժողովը կատարեց երէկ բնագիտութեան եւ առողջապահական գիտելեաց քննութիւնը։ Յառաջիկայ ուրբաթ, օգոստոս 3, պիտի կատարէ օսմաներէն եւ եւրոպական լեզուաց քննութիւնը, ժամ 1 10։

—Ուսումն. Խորհուրդը երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ ատենապետութեամբ Տոքթ. Թորգոմեան էֆէնտիի եւ ի ներկայութեան անդամներու մեծամասնութեան, եւ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։ 1.—Դուրճի Լիւլամի Թաղին Հայկազեան եւ Թամարեան երկսեռ դպրոցներու 1898է 1901 երեք տարուան ուսումնական վիճակի մէկ տեղեկագիրը ղրկուած ըլլալով, Խորհուրդը ուշադրութեան առաւ զայն եւ անոր պարունակութենէն գոհութեամբ տեղեկացաւ նոյն վարժարանաց բարեկարգ եւ կանոնաւոր վիճակին։ 2.—Գընճըլարէն Յակոբ Վ. Էսմէրեան գրով մը ղրկած էր երկու դասագիրք «Բարոյական դաստիարակութեան» միջին եւ բարձրագոյն դասընթացից համար եւ խնդրած էր վաւերացնել զայն ի պէտս Ազգ. վարժարանաց։ Խորհուրդը ուշադրութեան առնելով նոյն աշխատասիրութիւնները, որոշեց քննութեամբ մը ստուգել նախապէս թէ, անոնց պարունակութիւնը կը համաձայնի՞ ուսմանց ծրագրին բարոյական դաստիարակութեան ճիւղի ուսուցման, եւ այս մասին անօրինեց պարտ ու պատշաճը։ 3.—Յարութիւն էֆ. Բէչէճեան գրով մը ներկայացուցած էր իր պատրաստած «Կենդանաբանութիւն եւ իր օգուտները» անուն գրքոյկը։ Խորհուրդը գնահատելով այդ աշխատութիւնը, որոշեց անոր ընթերցումն յանձնարարել Ազգ. ուսուցչաց։ 4.—Ըստ արդեանց կատարուած վերջին քննութեան վաւերացուց Գերմաներէնի քերականական եւ գրուցատրական ընթերցարանը զոր պատրաստեր էր Անդրանիկ էֆ. Քէօսէլեան եւ արտօնեց անոր գործածութիւնը Ազգ. վարժարանաց մէջ։ 5.—Կարնոյ Առաջն. տեղապահ Զաւէն վարդապետ գրով մը ուղարկած էր վիճակին յարակից Խնուսի, Բասէնի, Կիսկիմի եւ Դերջանի Ազգ. Վարժարաններու վիճակացոյցերը, նոյնպէս Պուլկարիոյ այցելու հովիւ Բարթողիմէոս վարդապետը ղրկած էր Ռուսճուգի Ազգ. վարժարանի վիճակացոյցը։ Խորհուրդը ուշադրութեան առաւ զանոնք եւ իր գոհունակութիւնը յայտնելով որոշեց անցընել նաեւ սոյն վիճակագիրներն գաւառ. ազգային վարժարանաց վիճակագիր Բ. հատորին մէջ։ 6.—Յովհաննէս էֆ. Հինդլեան ըստ յանձնառութեան, պատրաստած ըլլալով մանկապարտիզպանուհեաց դասընթացքի ծրագիրը, անձամբ ներկայացուց զայն։ Խորհուրդն իր գոհունակութիւնն յայտնեց յիշեալ էֆ.ի սոյն աշխատութեան համար, եւ որոշեց յառաջիկային կարեւորը անօրինել նոյն ծրագրին գործադրութեանն համար, 7.—Էսկիշէհիրէն, Պալըքէսիրէն եւ մայրաքաղաքիս մէկ քանի թաղերէն վարժարանաց համար ուսուցիչներ խնդրուած ըլլալով, յանձնուեցաւ Խորհրդոյ քարտուղարութեան, այդ պաշտօններուն յանձնառու ընտրելի ուսուցչաց ալ կարեւոր ծանօթութիւնները այդ մասին։— Խորհուրդը զբաղեցաւ նաեւ գաւառական, Ազգ. վարժարանաց վերաբերեալ զանազան խնդիրներով եւ անօրինեց միանգամայն մէկ քանի ուսուցչաց վկայականի վերաբերեալ գործերը։

—Ռուսահայոց բարեգործական Ընկերութիւններու կանոնագրութիւնը պիտի վերաքննուի յառաջիկայ աշնան։ Այդ նպատակով՝ յանձնաժողով մը կազմուած է, որուն մասնակցելու համար Ս. Հայրապետին կողմէ ալ ներկայացուցիչ մըն ալ պիտի հրաւիրուի։

—Մոսկուայի մէջ հաստատուած երկու նշանաւոր ռուս իրաւագէտներ գիր մը ներկայացնելով տեղական իշխանութեան սա առաջարկները ըրեր են. Ջանշեանցի մահուան տարեդարձին օրը, փաստաբանական Խորհուրդին ներկայութեամբ, ռուս կրօնաւորներու միջոցաւ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել Ջանշեանցի գերեզմանին վրայ, եւ պսակ դնել անոր վրայ, նոյն օրը հրապարակային նիստ ընել հանգուցեալին յիշատակին նուիրուած, Խորհուրդին դահլիճը զարդարել հանգուցեալին պատկերով, փաստաբաններու մէջ հանգանակութիւն կատարել եւ գոյացած գումարով հանգուցեալին պատկերը դնել ու անոր անունով Մոսկուայի կայսերական համալսարանի իրաւաբանական բաժնին մէջ թոշակաւոր աշակերտ մը պահել։

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՍԻՍ Գրական եւ Քաղաքական Շաբաթաթերթի Բ. տարեշրջանի 30րդ թիւը հրապարակ ելաւ այս առտու հետեւեալ ճոխ բովանդակութեամբ.

Օրուան կեանքէն. Տ. Ա.։—Բանաստեղծութիւններ. Rèsignation. Գ. ԶՕՀՐԱՊ. Վերադարձ. Ժ. ՍՈՒՂԱՐ. Թարգմ. փրանսերէնէ, յոյներէն եւ հայերէնէ Փրանսերէնի՝ ԱՂԵՔՍ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ։—Դրախօսական. «Փիլիսոփայից աշակերտը». ԱՐՇ. ԱՂԱՊԵԱԶԵԱՆ։—Դաստիարակութեան ըմբռնումը. ՀԱՐՄԱԿ։—Անգլիոյ վեհապետին տիտղոսը (Քաղաքական — պատմական ուսումնասիրութիւն) Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ։—Հարանեփառք (Հէքեաթ) ԱՇՈՒՂ։—Ծուցասէր։

ՄԱՍԻՍի տարեկան բաժանորդագինն է Կ. Պոլսոյ համար ՔԱՌԱՍՈՒՆ ղրշ. եւ գաւառներուն համար ՅԻՍՈՒՆ ղրշ.։ Արտասահման 12 ֆրանք կամ 5 րուպլի։ Խմբագրութեան կեդրոնն է Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան, թիւ 13։

Բիւրակն շաբաթաթերթի այսօրուան թիւն բովանդակութիւնն է.—Ամառնէն Մարզուան. Յ. Հ. Ճէճիզեան։— Դաւիթ Լիվինկսթըն. Մ. Մ. Լաւսիկեան։—Քրիստոնէութենէն ուրուագիծ մը. Սեպուհ։— Զուլը կրօնքին մէջ. Գ. Շահինեան։—Մանուկները կ'երգեն. Ա. Յ. Պէզէլեան։—Թերթօն։—Քաղաքական։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս տը Քոնսթանթինօբլ)

ՄԱՀ ՕՐԼԷԱՆԻ ԻՇԽԱՆԻՆ

ՍԱՅԿՈՆ, 9 օգոստոս.—Օրլէանի Հանրի իշխանը մեռաւ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՐԱ.— Այսօր հրատարակուած խորհրդարանական գրութիւնները կը պարունակեն Լորտ Քիչնըրի մէկ յայտարարութիւնը օգոստոս 7 թուականով, ուր ըսուած է թէ, կցեալ երկրին մէջ ամէն անոնք որ մինչեւ սեպտեմբեր 15էն անձնատուր չըլլան, եւ կամ շարունակեն դիմադրել անգլիական զինուորներուն, մշտընջենապէս պիտի աքսորուին։

ՌՈՒՍԻԱ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Այսօր կատարուեցաւ ամուսնութիւնը Օլկա Ալեքսանդրովնա մեծ դքսուհիին՝ Օլտենպուրկի Պիէր Ալեքսանդրովիչ իշխանին հետ։ Ներկայ գտնուեցան Ռուսիոյ կայս. գերդաստանը եւ Յունաստանի թագուհին։ Այդ առթիւ տրուելիք թատերական ներկայացումը յետաձգուեցաւ՝ Ֆրէտէրիք մայր կայսրուհիին մահուանը առթիւ։

ԻՏԱԼԻԱ

ՀՌՈՄ.—Թրիպունա կը հերքէ այն լուրը թէ Իտալիոյ ծովային նախարարութիւնը մտադիր եղած ըլլայ բարենորոգել նաւատորմը եւ թէ Միջերկրականի մէջ եղածէն զատ նաւաբաժին մը կազմել Ադրիական ծովին համար։

ՊԵԼՃԻՔԱ

ՊՐԻՒՍԷԼ.—Լէօբոլտ թագաւորին եղբօր՝ Ֆիլիբ իշխանին որդւոյն Ալպէրթ իշխանը, ինքնաշարժ կառքով պտոյտ մը կատարած ատեն, դիպուածով կառքը փոսի մը մէջ գլորեցաւ, բայց իշխանը ողջ առողջ ազատուեցաւ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՎԱՐՆԱ, 7 օգոստոս.—(Անուղղակի հեռագիր).. Ռուսիոյ նաւաբաժինը կէսօրին Վարնա հասաւ եւ թնդանօթներ արձակեց. որուն պատասխանեց պուլկարական Նատեժտա նաւը։ Քարափին վրայ կը գտնուէին Պուլկարիոյ նախարարապետ Պ. Գարավէլով, Ներքին գործոց նախարար Պ. Սարաֆով եւ պատերազմական նախարար Պաբրիքով զօրավարը որոնք Ֆէրտինանտ իշխանին եւ պուլկար կառավարութեան անունով ողջունեցին Հիլտապրանտ դերծովակալը։ Քիչ վերջը ռուս դեր ծովակալը այցելութիւն տուաւ նախարարապետին եւ Տ. Սիմէօն մետրոպոլիտին. յետոյ գնաց Նատեժտա նաւը։ Քաղաքը հեղեղապէս զարդարուած է ռուսական ու պուլկարական դրօշներով։ Քարափին վրայ հաւաքուած ժողովրդեան սաստիկ բազմութիւն մը խանդավառութեամբ ողջունեց Հիլտապրանտ ռուս ծովակալը եւ ռուս նաւազները։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՎԱԼՏԷՐՍԷ ՄԱՐԷՇԱԼԸ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ, 9 օգոստոս.—Վալտէրսէ մարէշալը Վիլհէլմ կայսեր ներկայացաւ։

—Վալտէրսէ մարէշալին կինը երէկ հոս հասաւ։

ՔՐԻՒԿԷՐ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

ՌՈԹԷՐՏԱՄ.— Կ'ըսուի թէ Քրիւկէր նախագահը ծանրապէս հիւանդ է։

ԻՏԱԼԻԱ

ՀՌՈՄ.— Լրագիրները գոհունակութիւն կը յայտնեն թէ Պ. Քարքանօ վերջնապէս ընդունած է ելմտական նախարարութեան պաշտօնը։

ՄԱՀ ՕՐԼԷԱՆԻ ԻՇԽԱՆԻՆ

ՓԱՐԻԶ.—Սայկոնէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ Օրլէանի Հանրի իշխանին մահը։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊՐԷԹՈՐԻԱ.—Լորտ Քիչնըր յայտարարութիւն մը հրատարակեց՝ ուղղեալ հարաւային Ափրիկէի հանրապետութեանց բնակիչներուն, հրամայելով Պօէրներուն անձնատուր ըլլալ սեպտեմբեր 15էն առաջ։ Այդ պայմանաժամէն ետքը պիտի աքսորուին եւ ստացուածքնին պիտի գրաւուի։

ՌՈՒՍԻԱ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ցարը ներկայ գտնուեցաւ Օլկա մեծ դքսուհիին ամուսնութեանը՝ Օլտէնպուրկի իշխանին հետ։

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱ

ՓԱՐԻԶ.—Քարաքասէն կը հեռագրեն թէ Քոլոմպիացիները նորէն Վենեզուէլա կ'արշաւեն։

ՄԱՀ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ԿԱՅՍՐՈՒՀԻԻՆ

ԼՈՆՏՐԱ.—Լորտերու ժողովը ու Երեսփ. ժողովը որոշեցին, Ֆրէտէրիք մայր կայսրուհիին մահուանը առթիւ՝ անգլիական ազգին անունով ցաւակցական գիր մը ուղղել Վիլհէլմ կայսեր։

— Քանթըրպըրիի քաղաքապետութիւնը պսակ մը ղրկեց Ֆրէտէրիք կայսրուհիին դագաղին վրայ դրուելու համար։

—Գերմանիոյ արքունիքին մէջ երեք ամիս սուգ պիտի պահուի։

ԼՈՆՏՐԱ.— Արքայական պալատան բոլոր պաշտօնեաներու վարագոյրները գոցուած են։ Վաճառատուները սուգի նշաններ կը կրեն։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Ամերիկեան բոլոր թերթերը ցաւակցութիւն կը յայտնեն Ֆրէտէրիք մայր կայսրուհիին մահուանը առթիւ։

ՓԱՐԻԶ.—Ֆրանսական մամուլը դրուատալից յօդուածներ կը հրատարակէ Ֆրէտէրիք մայր կայսրուհիին համար. կը յիշէ Պիսմարքի դէմ հանգուցեալ կայսրուհիին ցոյց տուած հակառակութիւնը, նաեւ այն պարագան թէ 1870ին Ֆրէտէրիք կայսրուհին աշխատած էր որպէս զի Փարիզ չռմբակոծուի։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԵՐԼԻՆ.— Սաքսոնիոյ ելեկտրական երկաթուղիին շինութիւնը ընդհատուեցաւ՝ ջուր կսմելուն պատճառաւ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

ԼՈՆՏՐԱ.— Միջերկրականի անգլիական նաւաբաժինն վրայ քանի մը թորփիլահալածներ պիտի աւելցուին։ Այդ որոշումը հետեւանքը կը համարուի Լորտ Չարլս Պէրէսֆորտի այն նամակին թէ Միջերկրականի անգլիական նաւաբաժինը անբաւական է։

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ԱՃՈՒՐԴ

Յառաջիկայ չորեքշաբթի օր, օգոստոս 14, առտուան ժամը 10ին (Ք. Ե) Պոլսոյ մաքսատան մէջ տեղի պիտի ունենայ աճուրդը 18 հակ բժոժ մետաքսի (soie grège). Թրքական զանազան գործերու, անձնական գոյքերու եւ տասի մը մասթիքի, որ Ֆրանսական Ժիռոնտ շոգենաւին նաւաբեկութենէն ազատուած են։

Ե. ՏԸ ՔԱՍԹՐՕ
Քոմիսէր — Բրիզեօր

Կ. Պոլիս, 5 օգոս. 1901   3—3

Թիւ 6460   Կ. Պոլիս, 7 Յուլիս 1901

Կը հաստատեմ թէ ԹՐԷՖԼԸ սիկառի թուղթը պատրաստուած է վուշէ, եւ թէ զերծ է առողջութեան վնասող որ եւ է նիւթերէ։ Հետեւաբար արժանի է որ յանձնարարուի ծխախոտ գործածողներուն։

ՏՕՔԹՕՐ Զ. ՍԻՆԿՐՕՍ
Քիմիագէտ Վեհափառ. Սուլթանի

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

յամ. Քոնսոլիտէ Սեռի Գ.	Օ. Ո.	26	38
Ամէնէն բարձր գին	»	26	38 ½
Ամէնէն վար գին	»	26	36 ½
Իւմիւմի Երկթ. գաց.	ֆր.	103	50
Ամէնէն բարձր գին	»	103	87
Ամէնէն վար գին	»	103	37

ԲԱՑՈՒՄ 28 Յուլիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Գ.	Ֆ. Կ.	26	27
Իւմիւմի Երկաթուղի	ֆր.	104	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		13	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քաէթի ծխնէճալ Օբլ.		0	10
Սօս. Օբ. Եանճ է Հայլբռ		0	12
Օսմ. Աղաճ. Էնկ.		3	85
Թիւրքիւ լոթ.		5	80
» ծախսանէ		191	75
« պարտաթ.		476	—
Բալաթ Կ. Պոլսոյ		464	—
Թրանսվալ		83	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն ամիս	Ղրշ.	109	13
» » » չէք	»	110	03
Բարիզ » »	ֆր.	22	91
» » » չէք	»	22	91
Պէրլին ամսական չէք	Մարք	18	55
Վիէննա չէք	ֆիորին	21	78

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	21
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Ռոյ իմփէրիալ	»	90	30
Քրիմիզ	»	52	08
Մէճիտիէ ալթուն	»	108	05
Մէճիտիէ	»	102	10
Բանքի Օթոմանի	Օ. Ո.	8	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՐԱ, 9 Օգոստոս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	94	—
Օսմանեան Թանզ սէրի Բ.	49	50
Օսմանեան Թանզ սէրի Գ. բաց.	24	37
Օսմանեան Թանզ սէրի Գ. գոց.	24	37
Օսմանեան Պանքա	11	06
Թուրքական 1890	99	50
Հելլենական 5 %	39	—
» Մոնոբոլ	42	–
Պուլկարական 1888	82	50
Էժիպտէն իւնիֆիէ	106	32
Յոմբերալ	104	25
Թրանսվալ	3	31
[illegible]	13	—
[illegible]	23	3:0

ՓԱՐԻԶ, 9 Օգոստոս

Ֆրանս. Թանզ 3 %		101	37
» » 3 ½ %		101	65
Օսմ. Թանզ. սէրի Գ.) բաց.	Ֆր.	25	—
) գոց.	»	25	—
» » » Բ.	»	50	80
» » » Դ.	»	27	30
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	526	—
Օսմանիէ	»	472	—
Իւմիւմի երկաթուղի	»	104	75
Օսմ. մաքսատուն	»	514	—
Օսմ. Ռէժի	»	314	—
Եգիպտական Թիւրք 4 %		505	—
Քրէտիտ Լիոնէ		1031	—
Իտալական Ռանթ	»	97	20
Իսպանիական արտաքին	»	70	35
[illegible]	»	83	75
[illegible]	»	25	210
[illegible]	»	—	3

ԷՄՆԻՅԷԹ ՍԱՆՏԸՂԸ ԷՄԼԱՔ ՖԻՐՈՒԽԹԸ ԻԼԱՆԸ

Պէտէլը միւզայէտէ 63500. 303 սէնէսի 1729 նումէրօլը Պէրպէրեան Պետրոս էֆէնտինին Գասըմ փաշատէ Օսման աղա մահալլէսինտէ Խալիլ աղա սօգաղընտա վագը 31 նումէրօլը թուլէն 73 մէթրօ 10 սանթիմէթրօ վէ արզէն 40 մէթրօ 40 սանթիմէթրօ վէ ճէման 2676 մէթրօ 26 սանթիմէթրօ սըրֆ միւլք 1 գըթա թարլանըն թէմամը։

Պէտէլը միւզայէտէ 180000. 309 սէնէսի 14952, 18646 նումէրօլը Թիրէկէնտօն հանըմ վէ Պօղոս էֆէնտի վէ Գաթինկօ հանըմլարըն Պէօյիւք Տէրէտէ Պէօյիւք Տէրէ ճատտէսինտէ միւաճա մահալլէսինտէ գային թախմինէն տէօրթ պին մէթրօ արսա իւզէրինէ մէպնի կէմին գաթը գարկիր տիւկեանլարի ախշապ օլարագ 4 գաթտան իպարէթ թախթանի վէ փէշգանի 16 օտա վէ քէպիր 2 սալօն վէ սէրմէյէ տէօշէմէլի հավլու վէ միւշթէմիլաթը սայիրէյի հավի վէ սէնէվի 200 լիրա քիրալը սըրֆ միւլք 1 պապ սահիլխանէ իլէ արգա ճիհէթինտէ թախմինէն 6 պին զըրա մէյմարը քէզա սըրֆ միւլք 1 գըթա պաղչէյի 4 հիսսէ իթիպարը իլէ 3 հիսսէսի։

Պէտէլը միւզայէտէ 130000. 302 սէնէսի 2225 նումէրօլը Եանինի Պէշիքթաշտա գարուտան Իպրահիմ աղա մահալլէսինտէ Քէօբրիւ պաշը ճատտէսինտէ գային 106 մէթրօ 57 սանթիմէթրօ արսա իւզէրինէ մէպնի 2 գաթտան իպարէթ 4 օտա 1 մաթպախ 1 քիլէր 1 սուֆա վէ փէշգինտէ ճիհաննիւմա վէ միւշթէմիլաթը սայիրէյի հավի սըրֆ միւլք խանէ իլէ 4385 մէթրօ 83 սանթիմէթրօ մահալլէսի իպարէթ վէ սէնէվի 2200 ղրշ. իճարըլը սըրֆ միւլք պօսթանըն թէմամը։

Պէտէլը միւզայէտէ 75000. 303 սէնէսի 282 նումէրօլը Սաաթ պէյին Պէյգօզտա Գավագ տէրէ ճատտէսինտէ քային 141 նումէրօլը հաւէմ սայիրէսի 114 մէթրօ արսա իւզէրինէ մէպնի քարկիր 2 գաթտան իպարէթ 6 օտա 2 սուֆա վէ պօտրում վէ արգա ճիհէթինտէ վէ իւստ թէ ախշապ օլարագ 2 գաթ վէ 4 օտա 2 սուֆա վէ մաթպախ վէ պաղչէ տէրունինտէ լիմօնլըգ չէ 15 աէօնիւմ մըգտարը էշճարը միւսմիրէ վէ ղայրը միւսմիրէյի հավի վէ պաղչէ տէյրունինտէ 2 ախօր վէ 1 գուլէ վէ միւշթէմիլաթը սայիրէյի հավի պէմմիրի մուգաթալը հաւէսի միւլք պէմմիրի մուգաթալը հաւէմ վէ սըրֆ միւլք 2 պապ քէօշք իլէ պաղչէսին թէմամը։

Պէտէլը միւզայէտէ 45000. 305 սէնէսի 383 նումէրօլը Շէրիֆէ Խանըմըն հանըմընըն Քիւչիւք Զամլըճատա Ուզուն չայըր թարիգի ճիհէթինտէ գային 4 նումէրօլը 171 մէթրօ արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ գաթը քարկիր իւսթի ախշապ 2 գաթտան իպարէթ զէմինի մուգաթալը կիրէմիտ միւլք 8 օտա վէ 2 սուֆա վէ պիրնա խաւիճինտէ մաթպախ վէ 1 համամ վէ միւշթէմիլաթը սայիրէյի հավի քէօշք իլէ 18 աէօնիւմտէն իպարէթ պաղ վէ թարլանըն թէմամը։

Պէտէլը միւզայէտէ 25000. 99 սէնէսի 442 նումէրօլը Սըրուէի գարընըն Ակիւ-

ՄՈՒԹՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ․ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ․ խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք ․—Առաւատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք ։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գ. Ֆ. ՀԷՐ, ընդհանուր գործակալ, Խնաեէթ խան, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս ։ 579

տարտա Ալթունի զատէ մահալլէսինտէ Թօփխանէլի օղլը ճատտէսինտէ քէյին 13 նումերօլը 240 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ 2 գաթտան իպարէթ 6 օտա վէ սուֆա վէ մաթպախ վէ 2000 արշուն պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սայիրէի հավի սըրֆ միւլք 1 խանէնին թէմամը ։

Պէտէլը միւզայէտէ 202000․ 302 սէնէսի 1609 նումերօլը Սաիտ պէյ Գարամիւրսէլ գազասը տախիլինտէ Սըրաճըգ գարիէսինտէ քէյին Գալէ չիֆթլիկի տէմէքլէ մաարուֆ 32 գըթաա 4083 տէօնիւմ թառլա իլէ միւշթէմիլաթընտան օլան 3 տէօնիւմ մահալ իւզէրինէ մէպնի ախշապ վէ սամանլըգ վէ 13 օտատան իպարէթ չիֆթլիք էպնիէսի վէ 6 պուչուգ տէօնիւմ հարման եէրի վէ 2 գըթաա 1 տէօնիւմ տէյիրմէն եէրի վէ 2 գըթաա 2 պուչուգ տէօնիւմ ճայիրլըգ եէրի վէ 5 գըթաա 77 պուչուգ տէօնիւմ պաղչէ եէրի վէ սալիֆիւզզիքր չիֆթլիք վէ սամանլըգ վէ ախըր եէրի վէ եւինէ 1 գըթաա 2 տէօնիւմ չիֆթլիք ախըր վէ սամանլըգ եէրի վէ պիրէ գըթաա 20 տէօնիւմ զէյթինլիք վէ 2 գըթաա 4 պուչուգ տէօնիւմ սամանլըգ եէրի վէ 2 գըթաա 1 տէօնիւմ մաղազա եէրի վէ 1 գըթաա 1 տէօնիւմ օտա եէրի վէ 1 գըթաա 3 տէօնիւմ թավլա եէրի վէ 1 գըթաա եարըմ տէօնիւմ չամաշըրլըգ եէրի վէ 1 գըթաա եարըմ տէօնիւմ ֆըրըն տամը վէ 1 գըթաա եարըմ տէօնիւմ քիլէր եէրի վէ 1 գըթաա 1 տէօնիւմ մաթպախ եէրի վէ 1 գըթաա թուլէն 3 վէ արզըն 2000զ․րօ քի ճէման 6000 զըրա տէյիրմէն հէյգէ վէ միւշթէմիլաթը սայիրէի հավի սըրֆ միւլք 1 պապ չիֆթլիին թէմամը ։

Պէտէլը միւզայէտէ 30000․ 302 սէնէսի 1964 նումերօլը Սուքիասեան Յակոբ աղանըն Պաղլար պաշընտա Թօփխանէլի օղլը ճատտէսինտէ վագը 10 նումերօլը 130 մէթրօ արսա իւզէրինէ մէպնի քարկիր 2 գաթ 5 օտա վէ 1 քիլէր վէ միւշթէմիլաթը սայիրէի վէ արգա ճիհէթինտէ 1165 մէթրօ պաղչէ վէ իթթիսալընտա 1 պապ թիմուրճի տիւքեանընըն թէմամը ։

Պէտէլը միւզայէտէ 10000․ 303 սէնէսի 4012 նումերօլը Թադէոս վէ Պետրոս գալֆանըն Գուզկունճուգտա Նագգաշ սօգաղընտա քէյին միւքէրրէր 12 նումերօլը 73 մէթրօ արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ 2շէր գաթ 5էր օտա վէ միւշթէմիլաթը գույու վէ միւշթէմիլաթը սայիրէի վէ արգա ճիհէթլէրինտէ 4էր եւիզ արշուն պաղչէի հավի մուգաթալը 2 պապ խանէնին թէմամը ։

Պէտէլը միւզայէտէ 8000․ 302 սէնէսի 2380 նումերօլը Քէմալ պէյի Ֆընտըգլըտա Ալէմտաղը ճատտէսինտէ քէյին 12 նումերօլը Թախմինէն 500 արշունտան իպարէթ սըրֆ միւլք 1 գըթա արսանըն թէմամը ։

Պէտէլը միւզայէտէ 10000․ 308 սէնէսի 498 նումերօլը Հասան Մահիր պէյ Սկիւտարտա Ալթունիզատէ մահալլէսինտէ Պաղլար պաշը մէվգիինտէ ճէտիտ Բազար պաշը սօգաղընտա 11 նումերօլը ախշապ օլարագ Թախմինէն 95 մէթրօ արսա իւզէրինէ մէպնի 3 գաթտան իպարէթ 5 օտա 1 մաթպախ վէ գույու վէ 64 մէթրօ պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սայիրէի հավի սըրֆ միւլք 1 պապ խանէնին թէմամը ։

Պէտէլը միւզայէտէ 10000․ 302 սէնէսի 474 նումերօլը Աֆանի գատընըն Սկիւտարտա Ալթունիզատէ մահալլէսինտէ Իչէքճի սօգաղընտա քէյին 11 նումերօլը սըրֆ միւլք 781 մէթրօ արսանըն թէմամը ։

Պէտէլը միւզայէտէ 6000․ 303 սէնէսի 3423 նումերօլը Հաճի Աթթին անանըն Սկիւտարտա Սէլամսըզ ճատտէսինտէ քէյին 435 նումերօլը ախշապ օլմագ իւզրէ 92 մէթրօ 22 սանթիմէթրօ արսա իւզէրինէ մէպնի 2 գաթտան իպարէթ 5 օտա 1 սուֆա 1 մաթպախ 1 գույու պիրէր օտուն վէ քէօմիւրլիք վէ հավլը վէ պաղչէ վէ Թէրգօս սույը վէ միւշթէմիլաթը սայիրէի հավի 1 պապ խանէնին թէմամը ։

Պէտէլը միւզայէտէ 17500․ 303 սէնէսի 1297 Ֆէրիտէ վէ Խաֆիզէ Մէլէք հանըմլարըն Սկիւտարտա Ալթունիզատէ մահալլէսինտէ Պաղլար պաշընտա Սարը գայա ճատտէսինտէ քէյին 69 նումերօլը ախշապ օլարագ Թախմինէն 100 մէթրօ արսա իւզէրինէ մէպնի 3 գաթտան իպարէթ 7 օտա 2 սուֆա վէ մէրմէր տէօշէմէլի հավլը վէ արգա ճիհէթինտէ 50 մէթր պաղչէ 1 գույու 1 մաթպախ վէ միւշթէմիլաթը սայիրէի հավի էյնիէսի միւլք զէմինի մուգաթալը 1 պապ խանէնին թէմամը ։

Պէտէլը միւզայէտէ 2500․ 303 սէնէսի 6759 նումերօլը Ահմէտ Հիլմի էֆէնտինին չարշույի քէպիրտէ Զուգուր խանտա իւսթ գաթտա Թէրզիյան 20 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի շէհրի 30 զրշ․ քիրալը 1 պապ օտա կէտիկինին թէմամը ։

Պալատէ ճինս ու նէվ իլէ մէվգի միւշթէմիլաթը մուհարրէր էմլաքը մէրհունէ ասհապընըն թէտիէի տէյն իթմէմէսինտէն տոլայը Ֆիրուխթընտա թէչէպպիւս օլունարագ 61 կիւն միւտտէթլէ պէտէլ միւզայէտէ պէտէլը մուհարրէրէսի վէճճիլէ թալիպլէրի իւզէրինտէ թէգարրիւր իթմիշ վէ օլվէճհիլէ մուվագգաթ գարարատըլէրի քէչիրտէ գըլընմըշ օլտուղունտան թարիխը իլանտան իթիպարէն 31 կիւն խիթամընտա տէյին 100տէ 5 զամմը իլէ թալիփ օլանլարըն վէ տահա զիէատէ մալիւմաթ ալմագ արզու իտէն զէվաթըն միւտտէթը մէզքիւրէ խիթամընա գատար Տէֆտէրխանէի Ֆէխիյէի Սանտըղընտա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր ։

23 Թէմմուզ սէնէ 317

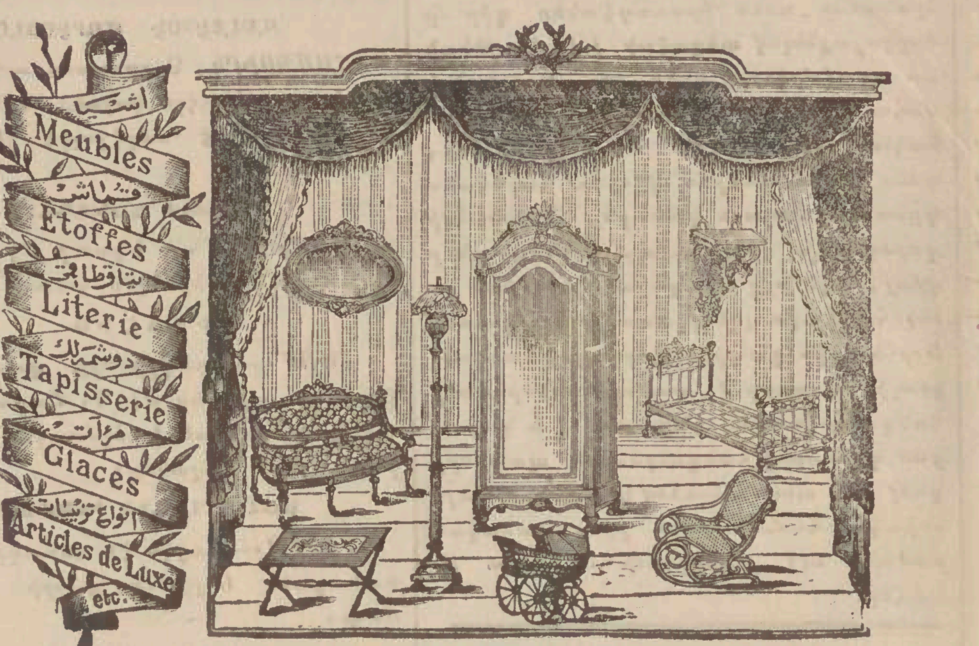

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ

ԺՈՐԺ ԲՍԱԼԹԻԻ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԿԱՀԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

Բերա, Գապրիստան փողոց, քաղաքապետութեան շէնքին դիմաց

ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Նշանտուքներու, սրահներու, ճաշարաններու յատուկ կարասիք ։ Ամերիկեան կարասիներ ։ Իտալիոյ միայնակ գործարաններու կարասիներու մթերանոց (գործարանի գնով վաճառում) ։ Ամբողջական կահաւորում տուներու, պալատներու, գրասենեակներու, եայլն ։

744 ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ 8—52

ԺԱՄԱՑՈՅՑԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

ԷՄԻԼ ԼԷՎԻ

A L'INDUSTRIE HORLOGERE DE BIENNE (Suisse)

Վաճառատունը առժամարար կը գտնուի

Բերա, Սամսըր-Մեճիտ, թիւ 5

Սոյն վաճառատան մէջ կը գտնուին կանանց և արանց համար պղպատէ, արծաթէ, ոսկիէ ամէն տեսակ ժամացոյցներու ճոխ մթերք մը ։ Պօնէօր, Ռէկիւլատոր Տ. Կ. Ռուէլ գործարաններու մաքանիզով ժամացոյցներ կը ծախուին, որոնք շատ համբաւաւոր են ։ Նոյնպէս պատի ժամացոյցներ և զօհարեղէններ ։

Վաճառումները կանխիկ են

կամ Զուիցերիական Պօնի դրութեամբ, այն է 5 ղրուշի վճարմամբ և առանց որ և է ծախքի ։

Պօն ունեցող ամէն մարդ կրնայ լաւ ժամացոյցի մը տէր ըլլալ 30-50 ղրուշ տարբերութիւն մը վճարելով, թէ արանց և կանանց համար և կարանթի եղած ։

Վաճառատան նշանաբանն է լաւ ծախել և [illegible]

14—15

ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ

ԱՄԵՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Երիտասարդական զեղխութիւններէ առաջ եկած Ջերմամիզութիւնն ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անխնամ ձգուելով չի դարմանուին, սոսկալի հետեւութիւններ կ'ունենան և մինչեւ իսկ որդեծնութենէ կը զրկեն զմարդ ։ Թէ նոր սկսած և թէ հինցած ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆԸ անվրէպ կերպով ու հիմնապէս բուժելու համար ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ անուամբ դեղ մը հնարուած է որ բնաւ ստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու ։

Ջերմամիզութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և միզանցքն ու ամորձիքները ուռեցնելէ և հիւանդն յուսահատեցնելէ ուրիշ բանի չեն ծառայեր․ մինչդեռ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ բոլորովին զերծ է այս անպատեհութիւններէն ։ Հետեւաբար անոնք որ այս կարգի ծածուկ հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փութար այս գիտական մեթոտով պատրաստուած դեղը գնել, պարապ տեղը ժամավաճառ կ'ըլլան և ուղղակի կը վնասեն իրենց առողջութեանը ։

Սանդալ Սալօլէ Էմմրին կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները ։ Զգուշացէք անուններու նմանութենէն․ ԷՄՄՐԻ անունը փնտռեցէք ։

661 47—52

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ․

Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 դեկտ․ 1898ին

162, 924, 140 ֆռանք

Տարեկան եկամուտ, ապահովագրութիւններ և շահ՝ 31 դեկտեմբեր 1898ին

29, 765, 473 ֆռանք

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսաթոշակ, եւլն․

362, 858,507 ֆռանք

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆռանքի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Գ. Գ. ԷՅՈՒԸՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան ։

Միջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ ։

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէթ խան ։

ԴԺՈՒԱՐԱՇՆՉՈՒԹԻՒՆՆ

ՈՒ ԿՈՒՐԾՔԻ ԽԶՈՒԱԾՔԸ

Եթէ չդարմանուին, վտանգաւոր են, մինչեւ իսկ խեղդամահ կը պատճառեն ։ Կանոնաւոր շնչառութիւն չըլլալը, ծանր բեռան մը տակ կը ճնշուի, շնչափողերը կը խփուին, և կուրծքը չի կրնար հանգիստ ընել ։ Դարմանին համար բժիշկներ մտահոգ էին և գիտութիւնը գտաւ ԷՍՊԻՔԻ ՍԻԿԱՌԷԹՆ ու ՓՈՇԻՆ, որք հիմնապէս կը բուժեն, կուրծքի խզուածքը, հազն և շնչառական հիւանդութիւնները ։ Բժիշկներ կը յանձնարարեն այս դեղը ։ Բարիզի և եւրոպական ուրիշ հիւանդանոցներու մէջ միմիայն ԷՍՊԻՔ կը գործածեն այս հիւանդութեանց համար ։ Կը ծախուի Բարիզ Սէն Լազար փողոց թիւ 20 և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու դեղարաններուն մէջ ։ 497

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արքայական հրամանագրով տրուած 1853 ամին․ 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Մր. 967,321,496

Պահեստի դրամ Մր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, եւլն․

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

փոխվճարական ապահովագրութեան կեանքի վրայ․ առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, լաւաքթական փոքր վճարումներով․—(միեւնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար) ։

Ապահովագրութիւն հրդեհի, երկաթուղիի, բիւնակի եւլն․ արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 Ֆ․՝ մահուան պարագային, 15,000 Ֆր․՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային ։

Ընկերութեան Դրամատունը․—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԿԼ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, [illegible] Խան, Թիւ 7, 8, 9 ։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ' Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Սանենի զարեչրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զըպուճեանց դէմը)

[illegible] մէջ անցամեն [illegible] ցաւով ցիմելու եւ բաւճատած վերաքառնայու [illegible] ։

[illegible] ըստ ձեւի, ծանրութեան եւ ազատ շարժմանութիւն [illegible]

[illegible]

Ծանօթ․—[illegible] 137

LE PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԿԱՅՍ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ	ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար	Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար
Մինչեւ 1898 դեկտ․ 31, 31,008,000 Ֆր․	Մինչեւ 1898 դեկտ․ 31, 17,000,000 Ֆր․

Սոյն Ընկերութիւնը լաւագոյն պայմաններով կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ շէնք, կարասիք ու ապրանք նաև անձեր, թէ Պոլսոյ և թէ գաւառներուն մէջ ։ Ընկերութեան դրամատունն է Քրէտի Լիոնէ ։ Գրասենեակ, Պոլիս, Հաճօբուլօ խան, թիւ 53—56 ։

Լիազօր Ներկայացուցիչ

Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

745

1900ի ԲԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՐԶՈՒԹԻՒՆ ԹԵԹԵՒՈՒԹԻՒՆ

ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԾԱՆՕԹ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

Ստացած է մեծ [illegible] և Արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած են ։ Այս մեքենաները ամէն կերպով միւս տեսակներէն գերազանց են ։ Մեքենաներու գործածութեան կերպերը ձրի կ'ուսուցուին և նորոգութիւնները ձրի կը կատարուին ։

Թուրքիոյ համար միակ Ներկայացուցիչ Յ. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ ՈՐԴԻՔ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ․—Պոլիս, Պահճէգաբու, Համիտիյէ Ճատտէսի Թիւ 7

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ․—Իզմիր, Սիլիվրի, Աֆիոն-Գարահիսարի ևլն․ի մէջ ։ 575

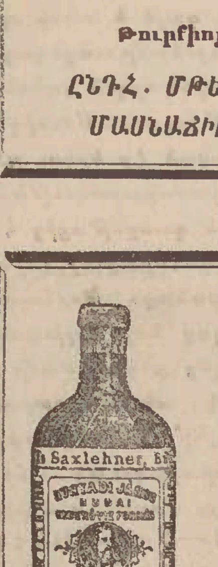

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ

Տիեզերահռչակ ճամբու

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է նեռեուեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով ։ 387

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

[illegible]

[illegible] Հալլ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Շոգենաւ	Թօնօ	Շոգենաւ	Թօնօ	Շոգենաւ	Թօնօ	Շոգենաւ	Թօնօ	Շոգենաւ	Թօնօ
Ալպանօ	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	185
Ալէբբօ	3607	[illegible]	2906	[illegible]	1595	Մառէնկօ	2278	[illegible]	1112
[illegible]	1541	[illegible]	895	[illegible]	775	Մառթէլլօ	3709	[illegible]	1785
[illegible]	3377	[illegible]	4311	Հիտալկօ	1521	[illegible]	3557	[illegible]	1123
[illegible]	1823	[illegible]	987	[illegible]	3720	[illegible]	1057	[illegible]	1209
[illegible]	1364	[illegible]	2358	[illegible]	3500	Մօնթէպէլլօ	1785	[illegible]	1323
[illegible]	1076	[illegible]	1718	[illegible]	595	[illegible]	2419	[illegible]	1548
[illegible]	341	[illegible]	504	[illegible]	3554	[illegible]	1082	[illegible]	2337
[illegible]	4481	[illegible]	2454	[illegible]	3540	Օթելլօ	4100	[illegible]	1476
[illegible]	1671	[illegible]	1520	[illegible]	1030	Օրլանտօ	4035	[illegible]	487
[illegible]	1387	[illegible]	1341	[illegible]	1053	[illegible]	1525	[illegible]	3429
[illegible]	1244	[illegible]	954	[illegible]	3307	[illegible]	1687	[illegible]	1914
[illegible]	1094	[illegible]	1828	[illegible]	1700	[illegible]	510	[illegible]	1289
[illegible]	2729	[illegible]	849	[illegible]	1053	[illegible]	3329	[illegible]	2298
[illegible]	1836	[illegible]	4583	Լէբանթօ	3372	[illegible]	1665	[illegible]	1850
[illegible]	2397	[illegible]	3060	Լիվօրնօ	1643	[illegible]	1613	[illegible]	1209
[illegible]	4235	[illegible]	1248	Լօրէնցօ	3191	[illegible]	1789		

Թօֆիօ շոգենաւը, նաւապետ Ծօնս, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է ։

Թօնիօ շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 29ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար ։

Դիմել առ գործակալս [illegible]

Թիւ 22—24, [illegible] խան, Ղալաթիա 377

Կաթիլներու մէջ ամփոփուած

ՊՐԱՎԷԻ ԵՐԿԱԹ

FER BRAVAIS

Ամենէն ազդեցիկ դեղն է

Անարիւնութիւնը, դեղնութիւնն ու տժգունութիւնը բուժելու ։ Ոչ անախորժ համ ունի եւ ոչ ալ հոտ․ աշխարհի բոլոր բժիշկները կը յանձնարարեն Ֆէր Պրավէն ։

Պնդութիւն չի տար ։ Ակռաները չի սեւցըներ ։ Կարճ ժամանակի մէջ կուտայ Առողջութիւն, Կայտառութիւն, Ոյժ եւ Գեղեցկութիւն ։ Կեղծերէն զգուշանալ ։ Կը ծախուի թէ կաթիլի եւ թէ դեղահատի ձեւով ամէն դեղարաններու, մթերանոցներու մէջ ։

Մթերանոց, Թիւ 130, Լաֆաէէթ փողոց, Բարիզ ։

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբորդութեան [illegible]

Կշ. 31 13 Օտէսա [illegible]

Դ. 1 14 [illegible] 10էն [illegible]

Եշ. 2 15 Օտէսա [illegible] 10էն [illegible]

Եւ. 2 15 [illegible]

Ուր. 3 16 Օտէսա [illegible]

[illegible] ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible] 245 [illegible]

175 [illegible]

[illegible] 516 [illegible]

ՖՐԷՅՑ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերփուլ և [illegible]

Շոգենաւ	Թօնօ	Շոգենաւ	Թօնօ
[illegible]	10500	[illegible]	8500
[illegible]	10500	[illegible]	8500
[illegible]	10500	[illegible]	8500
[illegible]	9000	[illegible]	8500
[illegible]	9000	[illegible]	8500
[illegible]	8000	[illegible]	8500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2088
[illegible]	8700	[illegible]	930
[illegible]	8700	[illegible]	235
[illegible]	8700	[illegible]	238
[illegible]	8500		

[illegible]

600 [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

[illegible] Լիվերփուլ [illegible]

Շոգենաւ	Թօնօ	Շոգենաւ	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	[illegible]	4341
Լուքանիա	12952	[illegible]	3329
Քամբանիա	12950	[illegible]	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	3936
[illegible]	8128	[illegible]	3985
[illegible]	8130	[illegible]	3553
[illegible]	7392	[illegible]	2131
[illegible]	7268	[illegible]	1814

Դիմել առ [illegible] ԵՒ [illegible]

Jely et Seager

[illegible] խան, թիւ 6, 7, 8, [illegible]

[illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Շոգենաւ	Թօնօ	Շոգենաւ	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	3500
[illegible]	3000	[illegible]	3400
[illegible]	3000	[illegible]	3250
[illegible]	2000	[illegible]	3250
[illegible]	2000	[illegible]	2000
[illegible]	2000	[illegible]	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1000

Դիմել առ [illegible] ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible] խան

[illegible] ԵՒ ԸՆԿ.

134 31, [illegible]

[illegible]